

Хутка і мінскі кінапракат будзе атрымліваць сусветныя кінанавінкі праз высакахуткасны інтэрнэт акурат у кінатэатры. Навошта? Чытайце падрабязней.

СТАР 3

Беларус, якога блытаюць з Халкам Хоганам, распавёў, чаму Байран, Лондан і Хэмінгуэй займаліся боксам.

СТАР 6

Рэакцыя чытачоў на артыкулы журналістаў часам бывае вельмі неадназначная. Спрэчкі «па тэме» і «тролінг» у інтэрнэце абмяркоўваюць у чарговай рубрыцы «Мая праўда».

СТАР 8

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Звязда

30 ЖНІЎНЯ 2013 г.

ПЯТНІЦА

№ 162 (27527)

Кошт 1800 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

АБМЕРКАВАЛІ ПАРАДАК ДНЯ

Прэм’ер-міністр Беларусі Міхаіл Мясніковіч і дзяржсакратар Саюзнай дзяржавы Беларусі і Расіі Рыгор Рапота абмеркавалі ўчора парадак дня маючага адбыцця Савета Міністраў СД, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

Сустрэча адбылася ў беларускім урадзе. Бакі абмеркавалі найбольш актуальныя пытанні двухбаковага супрацоўніцтва, якія датычацца ў тым ліку і рэалізацыі сумесных праектаў.

Як адзначыў Рыгор Рапота, у гэтым напрамку назіраецца пазітыўная дынаміка. Так, ужо на маючым адбыцця пасаджэнні саюзнага Саўміна плануецца прадставіць для абмеркавання шэраг новых навукова-тэхнічных праграм. Яны, паводле слоў дзяржсакратара, закранаюць шырокі спектр напрамкаў — ад сельскай гаспадаркі да космасу.

ТАРЫФНАЯ СТАЎКА ПЕРШАГА РАЗРАДУ З 1 ВЕРАСНЯ ВЫРАСЦЕ НА 4-5%

Аб гэтым паведаміў журналістам намеснік прэм’ер-міністра Анатоль Тозік, адказваючы на пытанне БЕЛТА.

«Урад прапануе павысіць з 1 верасня тарыфную стаўку першага разраду настолькі, наколькі дае магчымасць бюджэт. Праект документа знаходзіцца на ўзгадненні ў кіраўніка дзяржавы», — адзначыў віцэ-прэм’ер. Анатоль Тозік учора прыняў удзел у абласной нарадзе педагагічных работнікаў Брэсцкай вобласці, якая адбылася ў Жабінцы.

Школа чакае

У АПОШНІ ДЗЕНЬ ЛЕТА

Урачыстыя мерапрыемствы, прысвечаныя пачатку новага навучальнага года і сустрэчы з настаўнікамі, пройдуць у большасці беларускіх школ 31 жніўня.

У новым навучальным годзе ў краіне ўводзяцца ў строй тры новыя школы — сярэдняя школа на 216 месцаў у вёсцы Доцішкі ў Воранаўскім раёне, сярэдняя школа ў мікрараёне «Лашыца-4» у Мінску і вучэбна-педагагічны комплекс «Сярэдняя школа—дзіцячы сад» на 950 месцаў у Салігорску. Плануецца, што за школьныя парты сёлета сядуць 99 тысяч першакласнікаў. У сталічных школах будзе адкрыта 811 першых класаў — на 20 класаў больш, чым летась.

Заняткі ва ўсіх навучальных установах пачнуцца 2 верасня. Па традыцыі першы ўрок ў новым навучальным годзе пройдзе ў межах рэспубліканскай патрыятычнай акцыі «Я — грамадзянін Белару-сі!». Тэма ўрока — «Як ты сэрцу майму міла, дарага Беларусі!». Гасцямі навучальных устаноў у гэтым дні стануць прадстаўнікі ўра-да, кіраўнікі міністэрстваў, парламентарыі, вядомыя спартсмены, ветэраны, грамадскія дзеячы і пісьмennisкі. У Беларускім дзяржаў-ным музеі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны 2 верасня адбудзецца мерапрыемства, прысвечанае 70-годдзю вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў у рамках рэспубліканскай акцыі навуэнскай моладзі «Дзякуй салдатам Перамогі за тое, што не ведаем вайны». У сталічнай гімназіі №41 пройдзе патрыятычны ўрок «Традыцыі мужнасці і героізму захаваем і памножым».

Таксама 2 верасня адбудзецца ўрачыстае адкрыццё рэспублікан-скай акцыі «Тыдзень спорту і здароўя» і рэспубліканскага праекта «Кожнай школе — футбольны мяч». Для якаснага забеспячэння фізкультурна-спартыўных мерапрыемстваў Беларускай федэрацыі футбола плануе перадаць установам агульнай сярэдняй адукацыі 22 тысячы футбольных мячоў.

Надзея **НИКАЛАЕВА**

Жыллё

КОШТ «КВАДРАТА»

Сёлета кошт квадратнага метра для чаргавікоў складзе 5,9 млн рублёў. Аб гэтым паведаміла першы намеснік міністра архітэктуры і будаўніцтва Беларусі Ірына Архіпава на пасяджэнні працоўнай групы па праблемных пытаннях у будаўнічай галіне, паведамляе прэс-служба міністэрства.

«Сярэднеўзважаны ж кошт 1 кв.м жылля для гэтай катэгорыі грамадзян на канец года будзе 5,4 млн», — удакладніла пазіцыю галіны першы намеснік міністра. Спадарыня Архіпава паведаміла, што ў наступным годзе для грамадзян, якія маюць патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў і права на атрыманне льготных крэдытаў, плануецца пабудавачь 2,5 млн кв. м жылля. З іх 1 млн кв. м будзе ўзведзены на прычыпе дзяржазаказу, яшчэ мільён — за кошт завяршэння пачатага будаўніцтва жылых дамоў, увод якіх на-мечаны на наступны год, яшчэ 500 тысяч жыллёвых «квадратаў» будучь узведзены ў сектары індывідуальнага будаўніцтва.

Сяргей **КУРКАЧ**

Свая справа

ШОУ ПАВІННА ПРАЦЯГВАЦЦА

Атрымліваць вышэйшую адукацыю і адначасова мець свой бізнэс жадае ледзь не кожны сучасны студэнт. У новым матэры-яле рубрыкі «Свая справа» мы пазнаёмімся з людзьмі, для якіх гэтая мара стала рэальнасцю. Што самае ца-кавае, марай яна не была і нарадзілася з самых аль-труістычных намераў... Як зрабіць цікавай навуку, адкуль уззяць новыя ідэі і з чаго пачынаць — адказы на гэтыя пытанні чытайце ў матэрыяле.

Як усё пачыналася

Ілья КУРАШОЎ і Юля ГОЛІКАВА сябравалі з дзяцінства, разам вучыліся ў ліцэі. Як гэта часта бывае, сяброўскія адносіны ў пэўны момант перараслі ў нешта большае. Праўда, ужо тады хлопец з роднага Магілёва пераехаў у Мінск: пасля першага курса перавёўся з факультэта прыродазнаўства Магілёўскага ўніверсітэта імя Куляшова на хіміфак БДУ. Зараз хлопец 21, яго спадарожніцы — 20.

— Вучыцца ў Магілёве мне з цягам часу стала нецікава, — расказвае Ілья. — Я быў круглым выдатнікам, хоць і не прыкладаў ніякіх асаблівых намаганняў да вучобы. Таму ад-нойчы, калі прыехаў у Мінск, вырашыў зайсці ў БДУ, пацікавіцца, ці можна перавесціся на хімічны факультэт. Аказалася, што акадэміч-ная розніца зусім невялікая, а вольныя месцы ёсць. Таму я доўга не думаў і на другі курс пайшоў ужо ў сталічную БНУ.

Тым часам Юля паступіла ў Магілёўскі ўні-версітэт на першы курс факультэта замежных моў. Але хутка яны знайомелі, што падтрым-

ліваць адносіны на вялікай адлегласці цяж-ка. Дзяўчына, як і Ілья, таксама перавялася ў БДУ — на філфак. Праблем з пераводам не было: па словах дзяўчыны, у Мінску і Магілёве абсалютна ідэнтычныя праграмы, толькі два прадметы сталічныя студэнты здалі раней за яе. Яны і склалі акадэмірознiцу.

Ілья расказвае, што, як толькі трапіў у Мінск, апынуўся ў сапраўдным віры падзей: з’явіліся новыя сябры і першая праца — груз-чыкам. Пасляховасць, праўда, значна знізіла-ся: з рангу «выдатнікаў» хлопец перайшоў у «серадніякі».

Тым жа летам, калі Юля пераводзілася ў Мінск, маладыя людзі нават падчас усёй гэтай папяровай мітусні паспелі забялужы-цца. Аднойчы ім у рукі трапіў расійскі часопіс «Forbes». У адным з артыкулаў распавядалася гісторыя амерыканскага бізнесмена, які пры падтрымцы дзяржавы займаўся прыцягненнем дзяцей да навукі — паказваў ім цікавыя вопы-ты. Маштабы даволі сур’ёзныя — яго пазна-вальная праграма трансліравалася нават па тэлебачанні.

СТАР 2

Надвор’е

СТАРТУЕ ВЕРАСЕНЬ ДАЖДЖАМІ

У пятніцу будзе без істотных ападкаў, толькі па паўднёвым усходзе (Гомель-ская і Магілёўская вобласці) пройдуць невялікія дажджы, паведаміла рэдакцыя спецыяліст Рэспубліканскага гідраметцэнтра Мінпрыроды **Вольга ФЯДО-ТАВА**. Удзень 17-22 цяпла, па паўднёвым усходзе — да плюс 14-16 градусаў. Ужо ў суботу атмасферны ціск панізіцца, таму ўначы па паўднёвым усходзе, а ўдзень месцамі па краіне пройдуць кароткачасовыя дажджы. Раніцай у асобных раёнах туман. Тэмпература паветра ў ноч на суботу плюс 6-13 градусаў, удзень — ад 16 да 23 цяпла. У нядзелю атмасферныя фронты прынесуць кароткачасо-выя дажджы на ўсю тэрыторыю Беларусі. У асобных раёнах краіны магчымы навальніцы, ўначы і раніцай — туман. Тэмпература паветра ў ноч на нядзелю 7-13 цяпла, па захадзе краіны — да плюс 15 градусаў, удзень — 16-24.

У панядзелак на нашу тэрыторыю завітаюць вільготныя і халаднаватыя паветраныя масы з боку Балтыйскага мора. Амаль паўсюдна па краіне чакаюцца дажджы. Пахаладае. Тэмпература ўначы 5-12 цяпла, удзень — плюс 13-18 градусаў, а па поўдні Беларусі — да 20 цяпла.

Сяргей **КУРКАЧ**

Май на ўвазе

ВОСЕНЬ КЛІЧА НА ПАЛЯВАННЕ

З 1 верасня па 31 студзеня ў светлы час сутак можна будзе паля-ваць на бабра і рачную выдру.

— Спосаб палявання — як зброевы з падыходу, з засады, так і бяз-зброевы, у тым ліку з паліўнічнымі сабакамі. Што датычыцца дазволеных у гэты час прылад палявання, дык гэта наразная паліўнічная зброя з дульнай энергіяй кулі звыш 1500 джоўляў і гладкаствольныя стрэльбы з патрона-мі з кулямі, карчечку і шротам дыяметрам ад 5 міліметраў. Далушчаецца выкарыстанне пастак і капканаў, а вось пеглі — пад забаронай. У лютым паляваць на бабра і выдру можна будзе толькі бяззброевым спосабам, — паведаміла прэс-сакратар Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь Вольга Грамовіч.

З першай суботы верасня пачынаецца паляванне на рабчыка, фазана, шэ-рую курапатку, а з трэцяй — на гусь (белалобую, шэрую, гуменніка) і канадскую казарку. Здабываць гэтых птушак можна будзе па другую нядзелю снежня. Для палявання дазваляцца выкарыстоўваць гладкаствольную зброю і патроны са шротам. Уладальнікі маламерных суднаў могуць карыстацца імi, палюючы на гусей з пад’езду, аднак рухавік павінен быць адключаны.

Сяргей **РАСОЛЬКА**

ЦЫТАТА ДНЯ

Аляксандр ЮРКЕВІЧ, намеснік старшын Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу па аграрнай палітыцы:

«Прадстаўнікі расійскай ма-лочнай халіны дастаткова высока ацэньваюць працу беларускіх калег. У той жа час кіраўнік Федэральнай службы Расіі па наглядзе ў сферы абароны правоў спажываўцоў і дабра-быту чалавека Генадзь Анішчанка заявіў, што беларускія малочныя прадукты пэўным не адпавядаюць стандартам якасці і бяспекі. Хачу нагадаць, што раней прадстаўні-кі прадпрыемстваў «Даноне-Юні-міл» з 13 рэгіёнаў Расіі наведвалі Пружанскі раён і пабывалі на ма-лочнаагараўных комплексах. Яны былі ўражаныя тым узроўнем вы-творчасці малака, які ў нас ёсць. Яны заявілі, што Расій вельмі далёка да стаса ўзроўню. Таму я адказа- магу сказаць, што сёння ў Белару-сі па пытаннях якасці малака вы-канана вельмія работа, і лічыў кажуць самі за сябе. Напрыклад, Брэсцкая вобласць вырабляе ў год больш за 1 млн т малака, з якой лавяная доля (60-70%) ідзе на экс-парт у Расійскую Федэрацыю».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 30.08.2013 г.

Долар ЗША		8990,00
Еўра		11920,00
Рас. руб.		271,00
Укр. грыўня		1106,12

НАДВОР’Е СЁННЯ

Брэст	+ 22°	
Віцебск	+ 19°	
Гомель	+ 16°	
Гродна	+ 22°	
Магілёў	+ 19°	
Мінск	+ 20°	

ЗАВОЧНАЯ «ПРАМАЯ ЛІНІЯ»

І пра страўнік, і пра печань

Плытані прафілактыкі і лячэн-ня стрававода, страўніка, кішч-ніка, печані і падстраўнікавай за-лосы можна пакінуць па нумары газеты «Звязда» 8 (017) 287 18 29 да 5 верасня. На старонках нашага выдання на іх адкажуць дацэнт 2-й кафедры ўнутраных хвароб Беларускага дзяржаўна-га медыцынскага ўніверсітэта, кандыдаты медыцынскіх навук, урачы-гастрэнтралягі вышэй-шай кваліфікацыйнай катэгорыі Мікалай КАПРАЛАЎ і Ірына ША-ЛАМЦКАЯ.

НЕ ЗНАХОДКА, А СЕНСАЦЫЯ!

І НАГОДА ЗАДУМАЦЦА ПРА НАШЫ СКАРБЫ

Пад Мсціславам у рацэ Віхра знайшлі ўнікаль-ныя даспехі рыцара, але старажытную зброю з яго паспеў звецці ў Маскву «чорны капаль-нік».

Ігар МАРЗАЛЮК з незвычайнай знаходкай.

Рыцарскія даспехі пачатку XVI стагоддзя ваяра Вялікага Княства Літоўскага ў выдатным стане назвалі археалагічнай сенсaцыяй. Загадчык кафедры археалогіі і спецыяльных гіста-рычных дысцыплін Магілёўска-га дзяржаўнага ўніверсітэта імя

А. Куляшова, доктар гістарыч-ных навук, прафесар Ігар Мар-залюк лічыць даспехі нават самай значнай знаходкай ста-годдзя, калі казаць пра сярэд-нявечную археалогію.

Аднак аказалася, што гэта гіс-торыя не толькі здабытку, але і страты.

— Пачну з таго, што ў нас цяпер проста катастрафічная сі-туацыя з адкрытай мяжой, праз якую ў Расію вывозяць нашы гіс-торыка-культурныя каштоўнас-ці, — расказаў Ігар Марзалюк. — Прыехаў на Мсціслаўшчыну маскоўскі дайвер, «чорны» зда-бытычк прадметаў часоў Другой сусветнай вайны. Яго геасканер зафіксаваў на дне Віхры нешта вялікае і жалезнае. Ён падняў з гэтага месца меч ваяра, дзі-ду і тры бавявыя сякеры. Людзі, якія бачылі ўвесь гэты працэс, паведамілі аператыву, але тут усяго некалькі дзясяткаў кіла-метраў да мяжы, і свае знаходкі расіянін паспеў вывезці. А мы пачалі падводныя рас-копкі.

СТАР 8

ISSN 1990 - 763X

9 177 1990 7 63 0 8 1

2 НАДЗЁННАЕ

■ Дзень пісьменства: карысная інфармацыя

НА ЧЫМ ДАЕХАЦЬ

Падчас правядзення Дня беларускага пісьменства ў Быхаве (31 жніўня і 1 верасня) змяняецца расклад руху цягнікоў рэгіянальных ліній.

Па маршруце Магілёў — Быхаў:

— Магілёў — Жлобін (адпраўленне з Магілёва ў 4.07, прыбыццё ў Быхаў — 5.25);

— Магілёў — Жлобін (адрп. з Магілёва ў 8.13, прыб. у Быхаў — 9.40);

— Магілёў — Быхаў (адрп. у 12.02, прыб. у 13.15);

— Магілёў — Гомель (адрп. у 16.59, прыб. у 17.45);

— Магілёў — Жлобін (адрп. у 17.35, прыб. у 18.47).

Па маршруце Быхаў — Магілёў:

— Жлобін — Магілёў (адпраўленне з Быхава ў 5.26, прыбыццё ў Магілёў — 6.59);

— Гомель — Магілёў (адрп. з Быхава ў 9.02, прыб. у Магілёў — 9.57);

— Быхаў — Магілёў (адрп. у 14.20, прыб. у 15.32);

— Жлобін — Магілёў (адрп. у 15.23, прыб. у 16.41);

— Жлобін — Магілёў (адрп. у 19.52, прыб. у 21.05).

Ад аўтавазкала Магілёва аўтобусы да Быхава адправцяца ў суботу і нядзелю (31 жніўня і 1 верасня) ў 11.10, 13.00, 14.52, 18.20, 18.55. Толькі ў суботу (31 жніўня) — у 16.00, толькі ў нядзелю (1 верасня) — у 12.20 і 13.41.

Ад аўтастанцыі Быхава ў Магілёў аўтобусы адправцяца ў суботу і нядзелю (31 жніўня і 1 верасня) ў 8.10, 9.20, 11.10, 12.56. У суботу (31 жніўня) дадаткова аўтобусы з Быхава адправцяца ў 14.30 і 16.36, у нядзелю (1 верасня) — у 10.10, 11.50 і 16.50.

Таксама ў нядзелю аўтобусы будуць курсіраваць па маршруце Бабруйск — Быхаў (адпраўленне ад АВГ. Бабруйска ў 8.00 і 16.40) і па маршруце Быхаў — Бабруйск — у 13.25 і 16.00.

Па матэрыялах інфармацыйнага агенцтва «Магілёўскія ведамасці».

ДЗЕ ПАКІНУЦЬ АЎТО

Як паведаміла ДАІ УУС Магілёўскага аблвыканкама, у першыя правядзення Дня беларускага пісьменства ў Быхаве 31 жніўня і 1 верасня стаянка легкавых аўтамабіляў будзе ажыццяўляцца:

— па вуліцы Савецкай, паблізу будынка пошты і вучэбна-педагагічнага комплексу;

— па вуліцы Аскаленкі, паблізу міні-рынку;

— па вуліцы Казлова;

— па вуліцы Калініна;

— па вуліцы Хмяльніцкага, паблізу сушыльнага завода;

— па вуліцы Дорахава;

— па вуліцы Іскаліева;

— на плошчы Герояў,

Стаянка грузавых аўтамабіляў будзе ажыццяўляцца на вуліцы Грышына (паблізу будынка РАІПА) і на вуліцы Коласа (паблізу будынка РАПТО).

Стаянка аўтобусаў будзе ажыццяўляцца на вуліцы Аскаленкі, Калініна і Грышына.

Рух транспітнага транспарту праз горад Быхаў будзе закрыты. Аўтатранспарт з боку горада Магілёва будзе рухацца па вуліцы Савецкай, з боку горада Бабруйска — па вуліцы Коласа, з боку горада Рагачова — па аўтадарозе пад'езд да горада Быхава ад аўтадарогі Магілёў — Быхаў — Рагачоў.

■ Запрашальнік

ВЯРТАННЕ ДА ВЫТОКАЎ

31 жніўня — 1 верасня ў аграгарадку Квасоўка (каля возера) адбудзецца фестываль фальклору «Вяртанне да вытокаў», які арганізаваны аддзелам ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Гродзенскага райвыканкама. Пачатак у 12 гадзін. Летась гэтае свята адбылося ўпершыню і прыйшлося даспадобы не толькі жыхарам раёна, але і гасцям. Пасля чаго было прынята рашэнне зрабіць фестываль штогадовым. Удзельнікаў фесту чакае шмат цікавага: беларускія падворкі, выстава-кірмаш, конкурсы рэгіянальнай кухні і рамэстваў, майстар-клас народных побытавых танцаў у выкананні суполкі традыцыйнай культуры (Гродна) і капэлы «На таку» (Мінск), фальклорныя праграмы майстра драўляных музычных інструментаў Мар'яна Скрамблівеча і творчых калектываў раёна. Госці фестывалю — народная фальклорная група «Варгіня» (Шчучынскі раён), узорны фальклорны ансамбль «Верабейкі» (Любанскі раён Мінскай вобласці), гурт дударскай музыкі і этнічных спеваў «Ветах» (Мінск).

Барыс ПРАКОПЧЫК ■

ШОУ ПАВІННА ПРАЦЯГВАЦЦА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)
— Мы вельмі зацікавіліся, знайшлі сайт гэтага чалавека, паглядзелі ролікі, — кажа Ілья, — Нават я, чалавек, які толькі вучыцца на хіміка, зразумей, «як працуе» прыкладна палова з тых эксперыментаў, што ён паказваў. Ідэя нас захапіла, мы пачалі думаць, як рэалізаваць такое ж у нас. Сур'ёзна гэтую задуму ніхто не ўспрымаў: ні бацькі, ні сябры. Але нам вельмі хацелася зацікавіць беларускіх дзяцей навукай. Мой сябра займаўся праектам «МаеСэнс», і першыя выступленні мы рэалізавалі з яго дапамогай. Фактычна, гэта была дабрачыннаяцэ, мы не планавалі зарабляць падчас такіх шоу.

Эвалюцыя ідэі

Насамрэч, ідэя пачала разбурацца, або, дакладней, пераўтварацца ўжо на першым этапе, — працягвае хлопцё. — Мы хацелі рабіць гэта бясплатна, з дапамогай дзяржавы. Патрэбна была толькі фінансавая падтрымка — рэагенты і рэківізі. Мы звярнуліся ў адміністрацыю раёнаў, а таксама даслалі лісты ў кожную школу Мінска на імя намесніка дырэктара па вучэбнай рабоце. На жаль, нідзе не атрымалі станоучага адказу, хачя прапановы былі самым звычайным — правесці адкрытыя ўрокі. У асноўным, нам казалі, што арганізаваных такіх мерапрыемстваў з боку школы ніхто не будзе займацца. Тады мы паспрабавалі пачаць з іншага боку.

Спачатку нашы героі з дапамогай праекта «МаеСэнс» выступалі ў дзіцячых дамах і балыхацках. Былі, напрыклад, у аналагічным цэнтры ў Бараўлянах. «Куды клікалі — туды і ездзілі», — так яны вызначалі, сваю першапачатковую стратэгію.

Так характарызуе бізнес-супольнасць працу нашых мясцовых улад у дачыненні да развіцця прадпрымальніцтва ў рэгіёнах. Не першы раз ужо гэты факт агучаюць у якасці адной з найвялікшых перашкод на шляху малага і сярэдняга бізнесу. Але ж эканоміка не можа развівацца без прадпрымальніцтва. І як бы там ні было, развіцця яму ўсё жадаюць. Прынамсі вусна. Аднак не толькі. Канкрэтныя захадаў таксама хапае. Бізнес удзячны, напрыклад, за Дырэктыву Прэзідэнта № 4 «Аб развіцці прадпрымальніцкай ініцыятывы і стымуляванні дзелавой актыўнасці» і Дэкрэт № 6 «Аб стымуляванні прадпрымальніцкай дзейнасці на тэрыторыі сярэдніх, малых гарадскіх пасяленняў, сельскай мясцовасці». Але праблем усё роўна яшчэ шмат застаецца. Літаральна на мінулым тыдні іх агучвалі на Савеце па развіцці прадпрымальніцтва. Яшчэ адно абмеркаванне на тую ж тэму, толькі больш вужкую (яна датычыцца менавіта прадпрымальніцтва ў рэгіёнах), зладзіў дзіямі Бізнес-саюзу прадпрымальнікаў і наймальнікаў імя граф. М. С. Куняўскага.

«Лішнія» могуць апынуцца ў малым бізнесе?

Канферэнцыя, зразумела, пачалася з выступленняў прадстаўнікоў Мінэканомікі — ведамства, якое непасрэдна адказвае за развіццё прадпрымальніцтва. Аказваецца, што сёння ёсць дзве тэндэнцыі ў краіне. «З аднаго боку, мы маем стабільнае павелічэнне паказчыкаў малага і сярэдняга бізнесу», — паведамляе **Пётр АРУШАНЯНЦ, намеснік дырэктара дэпартаментана па прадпрымальніцтве Міністэрства эканомікі.** — Пачынаючы з 2000 года, назіраецца прырост долі ў ВУП (спачатку па 0,5 працэнта, потым 1 працэнт, цяпер 2-2,5% у год). З іншага боку, у межах мадэрнізацыйі эканомікі непазбежна адбываецца вызваленне часткі эканамічна актыўнага насельніцтва са сферы буйнога бізнесу ў іншыя сферы.

Важна, каб гэтая свабодная працоўная сіла не знікла, не патрапіла ў нейкія неvyтворчыя сферы, а аказалася ў малым і сярэднім бізнесе. Гэта сёння найбольш перспектывыі сегмент эканомікі, які здольны дзякуючы гнуткасці і мабільнасці прыняць дадатковыя рэсурсы і іх эфектыўна выкарыстоўваць. Прытым зрабіць гэта за кароткі тэрмін». Між іншым, чыноўнік сказаў, што ў наступным годзе можа быць выдзелена каля 135 тысяч чалавек: «Мы падлічылі, што калі колькасць занятых у сегменце павялічыцца на гэтыя 135 тысяч, то да ВУП (звыш таго росту, які адбываецца) дадасца яшчэ 2,6%. А калі мы не далучым гэтае насельніцтва да малага і сярэдняга бізнесу, тады людзі альбо застануцца ў буйным бізнесе і будуць там лішнімі, альбо стануць беспрацоўнымі, а тут пачнуцца ўжо сацыяльныя праблемы».

Пётр Арушанянц, хачя і лічыць нядрэнным вынікам 58-е месца ў рэйтынгу вядзення бізнесу, упэўнены, што падтрымка бізнесу ў Беларусі павінна ісці ў розных кірунках — і матэрыяльная, і інфармацыйна, і адукацыйна. «Пакуль што абмяркоўваемца, ці ствараць нам нейкую адзіную структуру, падобную да адпаведных у Казахстане і Расіі, цэнтральны суб'ект інфраструктуры, які ўзаемадзейнічае з рэгіянальнымі суб'ектамі (і дзяржаўны-

■ Гучная справа

БОЛЬШ ЯК 60% РАСІЯН ПАДТРЫМЛІВАЮЦЬ БЕЛАРУСЬ У КАНФЛІКЦІ «УРАЛКАЛІЯ» І «БЕЛАРУСЬКАЛІЯ»

Расійская дзелавая газета «Взгляд» размясціла на сваім сайце апантанне ў сувязі з бізнес-канфліктам паміж двума найбуйнейшымі сусветнымі вытворцамі ўгнаенняў: «Уралкаліем» і «Беларуськаліем».

У расіян спыталі: «На чым баку вашы сімптаты ў гэтым канфлікце?» Прагала-савалі ўжо 4 135 чалавек.

На баку беларускіх улад — 61,2 працэнта расіян, якія прынялі ўдзел у апы-

ПРАЦУЮЦЬ ЗВЕРЖУ ЎНІЗ

мі, і прыватнымі), забяспечвае каардынацыю сеткі інфраструктуры; ці аддаць перавагу кропкавай дапамозе».

Эканомікі варты прыяньч гарызантальнае палажэнне
Кацярына ЧАРНЯЎСКАЯ, намеснік начальніка ўпраўлення рэгіянальнага развіцця і навакольнага асяроддзя Мінэканомікі, вярнулася да тэмы планаў: «Тры навушнасці бачання кожнай канкрэтнай тэрыторыяй перспектывы свайго развіцця можна казаць аб магчымасці прыцягнення інвестыцый, стварэння новых прадпрыемстваў, новых працоўных

Развіццё вытворчага прадпрымальніцтва — дастаткова складаны працэс, бо вельмі высокі ўзровень канкурэнцыі. І амеліцца на стварэнне сваёй, нават нязначнай, вытворчасці можа не кожны.

месцаў, а значыць, і павышэння ўзроўню жыцця насельніцтва. Тады прасцей будзе складаць перспектывыныя праграмы, якія будуць візітоўкай рэгіёна для інвестара».
Аднак **Жанна ТАРАСЕВІЧ, сустаршыня праўлення, дырэктар БСПН імя Куняўскага,** звярнула ўвагу на тое, што «рэгіёны чакаюць, пакуль ім давядуць паказчыкі «зверху», працуюць «зверху ўніз». Для прыкладу, у Германіі, па яе словах, працуюць больш «гарызантальна». Там і канцэпцыі развіцця на ўзроўні рэгіёнаў практычна не маюць колькасных паказчыкаў: «Яны адлюстроўваюць якасныя параметры развіцця. Мясцовыя органы вызначаюць кірунак развіцця. А далей на аснове гэтага прымаяюцца канкрэтныя захады», — распавядае Жанна Тарасевіч і заяўляе, што ў нас, на жаль, пакуль няма нават паняцця «канкурэнцыі рэгіёна». Акрамя таго, «у нас рэгіянальнае развіццё зводзіцца, перш за ўсё, на да-тацыі. У еўрапейскім заканадаўстве існуе забарона на субсідыі. Ёсць, зразумела, выключэнні. Але там проста так грошы не раздаюць. Там стымулююць да развіцця. І мы павінны памятаць, што ўступаючы

ў Сусветную гандлёвую арганізацыю, у інтэграцыйныя аб'яднанні мы таксама бярэм на сябе пэўныя абавязальствы па зніжэнні ўзроўню субсідзіравання».

Шукаем расшчупы прадпрымальнікаў

«На мой погляд, калі размова ідзе пра павышэнне ролі малага бізнесу ў развіцці рэгіёнаў, то мы маем на ўвазе не тое, каб іх стала больш (гэта таксама важна, але сёння гэта ўжо не праблема), а каб гэтыя суб'екты больш актыўна ўдзельнічалі ў стварэнні валавога рэгіянальнага прадукту», — сцвярджае **Таццяна БЫКАВА, кандыдат эканамічных навук, дацэнт.** Яна лічыць, што развіццё вытворчага прадпрымальніцтва — дастаткова скла-даны працэс, «бо для гэтага патрэбны вялікія рэсурсы, бо вельмі высокі ўзровень канкурэнцыі. І амеліцца на стварэнне сваёй, нават нязначнай, вытворчасці можа не кожны». Перашкодамі на шляху будучага і цяперашняга бізнесмена спецыяліст, які і многія, лічыць высокую падаткі, адсутнасць доступу да вытворчых плошчаў. «Табе не патрэбна было памяшканне 15 гадзі, а на шнасцяткі раптам спатрэбілася, і ты гатовы забіць прадпрыемства, якое развіваецца, — звярнулася фігуральна Таццяна Быхава да дзяржаўных уласнікаў. — Неабходна, каб адбывалася рэструктурызацыя ўласнасці на карысць больш эфектывнага ўласніка. Іначай аб доўгатэрміновых інвестыцыйх размова ісці не будзе. Арандаванае не развіваецца, а «выкачаюць» з яго ўсё магчымае».

Непакояць спецыяліста зноў-такі неда-ступнасць фінансавых рэсурсаў: «Наглед-зныцца на тое, што колькасць банкаў, іх філіялаў расце, не ўмеюць яны, на жаль, працаваць з суб'ектамі малага прадпры-мальніцтва. Вельмі высокія стаўкі па крэдытных прадуктах». Аднак на гэты выпада адказваў **Георгій БАДЗЕЙ, ганаровы старшыня праўлення БСПН імя Куняўскага.** Ён звярнуў увагу на тое, што «наязджаць» на банкн, на яго думку, несправядліва, паколькі іх стаўкі звычайна з рэальнага стану эканомікі краіны.

О О О

Уладзімір КАРАГІН, старшыня прэзідыума Рэспубліканскай канфедэра-цыі прадпрымальніцтва, падчас дыскусіі сказаў: «Сусвет сёння прырастае менаві-та рэгіянальным развіццём. Не сталічным роскітам, якім нікога не здзівіш. Вышэй-шым пілатажам з'яўляецца развіццё біз-несу ў рэгіёнах». Добрая метафара. Па-куль пішам планы, праходзіць час, — і мы зноў адстаём. Зноў толькі планы, планы. Гэта ўсё паўтараецца, як мантры. Але ж эфект ад таго наўрад ці які будзе. А выса-какласнымі пілатамі становяцца толькі на практыцы. Тэарэтычныя базы ўжо хопіць — дзякуй Богу, усе чытаць умеюць.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

НА ЧЫМ ВЫ БАКУ?

Падставай для завяззення крымінальных спраў паслужылі матэрыялы аб учыненні гэтымі людзьмі ўвнх злупчужаняўнў службовымі паўнамоцтвамі ў карыслівых мэтах, якія прывялі да нанясення істотнай шкоды дзяржаўным і грамадскім інтарэсам Рэспублікі Беларусь, а таксама да наня-сення ўрону ў асабліва буйным памеры ААТ «Беларуськалій» і ЗАТ «БКК».

БЕЛТА

ўсё, атрымае хімічныя апёкі пры выкананні, калі не горш...

Размаўляем пра бізнес і вучо-бу. Як гэта сумяшчаецца і ці не замінае адно аднаму? Ілья адказу даць не можа, але пры-знаецца, што на вядзенне сваёй справы часу патрабавалася шмат і на вучобе гэта ўсё-такі адбів-аецца негатывна. Для Юлі бізнес і адукацыя — «два розныя по-люсы».

— Работа — гэта нешта ціка-вае, захапляльнае, тое, што не можа надкуцаць. Вучоба — больш «для галачкі», таму што так трэба, — кажа яна.

А адносіны? Ці можа сумес-ная праца іх забурзіць?

— Мне дуемацца, што наша праца ідзе толькі на карысць адносінам, — адказвае Ілья. — Мне было б сумна працаваць аднаму, ды і наўрад ці ўсё атры-малася б...

— Усе нашы канфлікты, спрэчкі і сваркі, дарочы, зда-раюцца менавіта з-за працы, — дадае Юля. — Калі б мы не працавалі разам, то, напэўна, зусім не сварыліся б. Толькі воем незразумела, добра гэта ці дрэнна.

Напрыканцы размаўляем пра планы на будучыню. Якім студэнты бачаць свой бізнес праз некалькі гадоў, калі яны атрымаюць дыплом і трэба бу-дзе вырашаць, чым жа ўсё-такі займацца? Ці не баяцца яны та-

30 жніўня 2013 г. **ЗВЯЗДА**

ВЫЗНАЧАНЫ ТЫПАВЫЯ ПРАЕКТЫ ЖЫЛЫХ ДАМОЎ ПАД ДЗЯРЖЗАКАЗ

Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва Беларусі падрыхтава-ла пералік тыпавых праектаў жылых дамоў, якія рэкаменду-юцца для будаўніцтва па прынцыпе дзяржаўнага. Аб гэтым заявіў кіраўні Аміністрацыі Прэзідэнта, старшыня рабочай групы па праблемных пытаннях у будаўнічай галіне Андрэй КАБЯКОЎ на чарговым пасяджэнні групы.

Цяпер у абласцях неабходна па кожным прапанаваным праекце жылога дома пралічыць рэсурсавым метадам кошт квадратнага метра на жывёнь гэтага года з улікам заробатнай платы будаўнікоў і нарматывўнх тарыфаў будаўніцтва. «Гэта неабходна для таго, каб мы мелі ўяўленне аб рэальным кошце жылля для грамадзян, якія ма-юць патрэбу ў паляпшэнні жылльвых умоў, а таксама для вызначэння нарматыву кошту квадратнага метра для крэдытавання грамадзян. Акрамя таго, улічваючы атрыманыя цэны, мясцовыя органы ўлады змогуць рэгуляваць, якое жыллё па прынцыпе дзяржаўнага ім варт а ўзводзіць у сябе ў рэгіёнах», — сказаў Андрэй Кабякоў.

Сяргей ПАЛІНІН

ДЭПАЗИТ З ФІКСАВАНАЙ СТАЎКАЙ — 33% ГАДАВЫХ

Беларусбанк з 27 жніўня пачаў прыём грашовых сродкаў у беларускіх рублях ва ўклад «Гарантаваны даход» тэрмінам на 35 дзён, паведамілі рэдакцыі ў прэс-службе буйнейшага банка Беларусі.

Па новым дэпазіце мінімальная сума ўкладу — 100 тысяч рублёў, а даход — у памеры 33% гадавых. Стаўка даходу па такім дэпазіце фіксаваная, дзе папаўненне ўкладу не прадугледжана. Прыбытак далучаецца да рэшты ўкладу ў дзень заканчэння тэрміну захоўван-ня. Па заканчэнні 35 дзён робіцца аўтаматычная пралангацыя на аналагічны перыяд.

Пасля пралангацыі па ўкладзе дазваляюцца расходныя аперацыі ў межах астатку капіталізаванага даходу.

У СТАЛІЦЫ ЗДАЕЦЦА Ў АРЭНДУ КАЛЯ 42 ТЫСЯЧ КВАТЭР

На пачатак жніўня на ўліку ў падатковых органах Мінска ў якасці кватэраздатчыкаў афіцыйна зарэгістравана 41706 фі-зічных асоб, што на 5422 чалавекі больш, чым за аналагічны перыяд летась.

Ад гэтай катэгорыі плацельшчыкаў у даход бюджэту паступіла 26,1 млрд рублёў падатку, што на 9,6 млрд рублёў больш у параў-нанні з адпаведным перыядам 2012 года. Тэмп росту паступленняў у фактычных цэнах склаў 158%, паведамілі рэдакцыі ў прэс-службе падатковай галіны. За 7 месяцаў гэтага года ў дачыненні да вы-шэйназванай катэгорыі фізічных асоб праведзена 557 праверак, а выніковасць іх склала 99,8% (556 праверак).

Пасля таго кантрольных мерапрыемстваў у бюджэт паступіла 315,5 млн рублёў, або 1,2% ад агульнай сумы добраахвотных па-ступленняў плацельшчыкаў за здачу кватэр.

СЯРЭДНЯЯ ХАТНЯЯ ГАСПАДАРКА «З'ЯДАЕ» Ў МЕСЯЦ КАЛЯ 6 МЛН РУБЛЁЎ

Паводле вынікаў выбарчага абследавання хатніх гаспа-дар на ўзроўні жыцця, у I паўгоддзі наўняўны рэсурсы ў разліку на хатнюю гаспадарку склалі 5 996,1 тысячы рублёў у месяц, у разліку на члена хатняй гаспадаркі — 2 513 тысяч рублёў у месяц, паведамілі рэдакцыі ў Нацыянальным ста-тыстычным камітэце.

У гарадах і пасёлках гарадскога тыпу сярэднедушавыя наўняўны рэсурсы на 17,5% перавысілі ўзровень тых жа наўняўных рэсурсаў сельскіх жыхароў і склалі, адпаведна, 2 614,9 тысячы і 2 224,7 тысячы рублёў ў месяц. Сёлета ў першым паўгоддзі доля хатніх гаспадарак з ўзроўнем сярэднедушавых наўняўных рэсурсаў ніжэй за бюджэт пражыткавага мінімуму (нацыянальны рысы малазабеспечанасці) склала 4,2%, у гарадах і пасёлках гарадскога тыпу — 3,5%, у сель-скіх населеных пунктах — 6,1%.

Спажывецкія расходы ў I паўгоддзі 2013 года склалі ў разліку на хатнюю гаспадарку 4 406,5 тысячы рублёў у месяц. У структуры спа-жывецкіх расходаў хатніх гаспадарак доля выдаткаў на харчаванне склала 41,7%, на куплю нехарчовых тавараў — 37%, на аплату паслуг 18,6%. У студзені — чэрвені сёлета разліковая велічыня бюджэту пражыткавага мінімуму ў сярэднім на душу насельніцтва склала 980,1 тыс. рублёў у месяц.

ДА ВЕДАМА
Наўняўны рэсурсы — гэта грашовыя сродкі хатніх гаспадарак, кошт спажытых прадуктаў харчавання, вырабленых у асабістай падсобнай гаспадарцы, за мінусам матэрыяльных выдаткаў на іх вы-творчасць і кошт атрыманых у натуральнай форме льгот і выплат.

Спажывецкімі выдаткамі лічацца грашовыя выдаткі хатніх гас-падарак на харчаванне, куплю алкагольных напояў, нехарчовых тавараў і аплату паслуг. У склад спажывецкіх выдаткаў не ўключа-юцца падаткі і страхавыя ўзносы, матэрыяльная дапамога і іншыя выдаткі, не звязаныя са спажываннем, а таксама выдаткі, звязаныя з вытворчасцю сельскагаспадарчай прадукцыі ў асабістай падсобнай гаспадарцы і назапашваннем (уклады ў банкн, купля нерухомасці, замежнай валюты і гэтак далей).

Сяргей КУРКАЧ.

У «ХУТКАЙ» ЗАГІНУЛІ З-ЗА ЛІХАЧА

Упраўленнем Следчага камітэта па Віцебскай вобласці за-вершана расследаванне крымінальнай справы, распачатай ў дачыненні да вадзіцеля грузавога аўтамабіля, які ўрэзаўся ў машыну хуткай медыцынскай дапамогай на аўтадарозе Віцебск — Полацк. У выніку гэтага дарожна-транспартнага здарэння загінулі 4 чалавекі, 1 пацярпеў.

— У ходзе папярэдняга следства зафіксавана парушэнне кіроўцам гру-завога аўтамабіля DAF патрабаванняў адразу

СПОРТАМ АДЗІНЫМ

Першы ў Беларусі спартыўны тэлеканал да каманды «На старт!» гатовы

Размовы пра яго стварэнне доўжыліся некалькі гадоў, падаграваючы інтарэс грамадскасці. Скептыкі звычайна не верылі, казалі пра недахоп уласных тэхнічных магутнасцяў і творчых магчымасцяў, аптымісты ўпарта спадзяваліся на лепшае. Пасля таго, як сёлета ўвесну ініцыятыву прысپёўшы Прэзідэнт, стала канчаткова зразумела: нацыянальнаму спартыўнаму каналу — быццё ўжо вядомай яго назва — «Беларусь-5» — і прыкладны час запуску: IV квартал 2013 года. Ці для ўсіх беларусаў будзе даступнай новая «кнопка» і ў чым яе адметнасць, «Звязда» распытала кіраўніка дырэкцыі спартыўнага вясчання Белтэлерадыёкампаніі Паўла БУЛАЦКАГА.

— *Пачну з галоўнага пытання, якое, напэўна, задаюць сабе ўсе беларускія бальшышчыкі без выключэння: ну калі ж? Афіцыйная версія гучыць досыць расплывіста...*

— Мы ўжо знаходзімся на фінішнай прамой. Дырэкцыя «Беларусь-5» пачне працаваць з 1 верасня. У верасні стартуе і стасовае вясчэнне канала ў межах Белтэлерадыёкампаніі. Гэта значыць, што шырокі глядач яго яшчэ не убачыць, пакуль спецыялісты, найперш тэхнічны, не адточаць усе магчымыя нюансы і шурпатасці, якія могуць узнікнуць падчас трансляцыі. У залежнасці ад таго, якія будуць узнікнуць праблемы, і ад хуткасці іх вырашэння і вызначым афіцыйнага дату адкрыцця спартыўнага тэлеканала. Хочацца ж, каб з першага эфіру ўсё было без памылак, каб тэлевізіяны «бруд» на першы план не выходзіў. Вядома ж: усе разбіраюцца ў спорце і ў тэлебачанні, а мы адкрываем спартыўны тэлеканал — уяўляецца, якая адказнасць! *(Смяецца).*

— *Неаднаразова гучала інфармацыя, што «Беларусь-5» уводзіць не ў агульнадаступны пакет, а ў пакеты кабельных апэратараў...*

— На маю асабістую думку, падобны тэлеканал увогуле мусіць быць платным. Цяпер мы (маю на ўвазе дырэкцыю спартыўнага вясчэння), дорым вельмі шмат спартыўных спаборніцтваў топ-узроўню — Алімпійскія гульні, чэмпіянаты свету і Еўропы на футболе, Лігу чэмпіёнаў, КХЛ — фактычна бясплатна. На ўсіх замежных каналах, нават у суседніх краінах, усё гэта распаўсюджваецца толькі праз платныя каналы. І ў перспектыве, каб зменшыць фінансавую нагрузку на Белтэлерадыёкампанію, на дзяржаву, мы б хацелі, каб людзі, атрымліваючы якасны тэлевізійны спартыўны прадукт, плацілі за яго, як гэта робіцца ва ўсіх цывілізаваных краінах.

Што ўбачаць глядачы на «Беларусь-5»? Усе згаданыя вышэй «топавыя» спаборніцтвы, сусветныя і еўрапейскія турніры з удзелам беларускіх спартсменаў і сама яны значныя першыствы краіны па гульнівых відах спорту.

— *Складаецца ўражанне, што ў прыярытэце будуць, так бы мовіць, больш «раскручаныя» футбол, хакей, тэніс. Між тым мноства суайчыннікаў не ведае, напрыклад, пра дасягненні беларусаў у кіберспорце...*

Дзэўчаты, якія любяць і разбіраюцца ў спорце, вы нам патрэбны!

— Дарэчы, мы плануем рабіць на «Беларусь-5» праграму пра кіберспорт! Але нашы заўзятары, і гэта пацвярджаюць рэйтынгі, любяць глядзець спаборніцтвы, у якіх беларусы ўдзельнічаюць і вайграюцца — калі гуляе Азаранка, калі страляе Дюмрачэва. Таму мы не можам не паказаць тэнісныя спаборніцтвы, не можам не паказаць чэмпіянат свету па біятлоне, Лігу чэмпіёнаў (яна, між іншым, будзе прадстаўлена на спартыўным канале больш шырока, чым цяпер). Вельмі шмат нарананьняў на наш адрас гучала наокант «Беларусь-2» з-за паказу некаторых матчаў у запісах. Дык вось, на «Беларусь-5» мы зможам паказваць спорт больш зручна для бальшышчыкаў, перадусім робячы ўпор на прамыя трансляцыі. І толькі калі нейкія падзеі будуць адбывацца адначасова, «развядзём» іх па розных каналах. Пры гэтым з другой «кнопкі» спорт ні ў якім выпадку не знікне, толькі некаторыя праграмы змяняць прапiску.

— *Аматары спорту тэлефануюць, хвалююцца: ці ўбачаць у наступным сезоне чэмпіянат Англіі па футболе?*

— Зараз ідуць перамовы, каб вырашыць гэту праблему. А гэта сапраўды праблема: з аднаго боку, мы прывычлівы беларускі глядачоў да якаснага футбалу, а з другога — чэмпіянат Англіі на сёння — нумар адзін у свеце і самы дарагі для паказу. Нашы заходнія калегі запрашваюць проста шалёныя грошы.

І штогод цана правоў павялічваецца працэнтаў на 10-15. Але, мяркую, прафесіяналізму нашых супрацоўнікаў хоціць, каб вырашыць гэта пытанне станоўча.

— *Адных прамых трансляцый усё ж мала для паўнаватаснага спартыўнага канала. Чым яшчэ плануецеца запалняць эфір — новымі аўтарскімі праграмамі, вытэркамі з архіваў?*

— Беларусі ёсць што прыгадаць і чым ганарыцца ў гэтай галіне спорту, таму ў нас запланаваны да паказу цыкл «Залатыя імгненні беларускага спорту». У life-рэжыме будзем паказваць найбольш цікавыя моманты з дасягненняў беларускіх спартсменаў:

як забіваюць шайбу шведам, як бягуць да алімпійскага «золата» і г.д. Узрунны, кожны з заўзятараў з задавальненнем паглядзеў бы яшчэ раз хакейны матч Беларусі — Швецыя на Алімпійдзе-2002 — такія «запаты» гульні мы таксама плануем паказваць. На жаль, не ўсе яны захаваліся ў нас, як, прыкладам, матчы гандбольнага СКА ў Лізе чэмпіёнаў. Таму мы зараз выходзім на архівы расійскага тэлебачання, каб набыць у іх правы на паказ гэтых матчаў.

На «Беларусь 5» мы зможам паказваць спорт больш зручна для бальшышчыкаў, перадусім робячы ўпор на прамыя трансляцыі.

— *Цяпер у складзе спартыўнай дырэкцыі налічваецца крыху больш за 10 каментатараў. Колькі яшчэ трэба для новага канала і як ідзе абвешчаны Белтэлерадыёкампаніяй кааператыву каментатараў і журналістаў?*

— Шчыра кажучы, абвешчаныя кааператыву, чым атрымалі ў выніку. Ужо на мінулым тыдні колькасць заявак набліжалася да сотні, а ўлічваючы, што мноства заявак прыходзіць у апошні момант, да 2 верасня гэта лічба можа істотна павялічыцца. Але трэба разумець, што каментатары — гэта «штучная» прафесія,

стаць ім вокамгненна, шчоўкнуўшы пальцамі, нельга, трэба шмат вучыцца і працаваць у эфіры. Апошнім разам падобны адбор адбываўся 10 гадоў таму, і з яго «прыжыўся» толькі адзін каментатар — Аляксандр Дзмітрый. Таму цяпер актыўна шукаем новыя, маладыя галасы, каб вырасціць яшчэ 3-4 прафесіяналаў. А выбіраць, безумоўна, будзе з каго: нечакана для нас прыходзіць заўякі з іншых краін, і нават ад алімпійскіх чэмпіёнаў!.. У ідэале, на кожны від спорту мусіць быць некалькі каментатараў, бо ў жыцці ўсёкае бывае: так, Уладзімір Мікалаевіч Навіцкі, каментуючы спаборніцтвы па лёгкай атлетыцы, што праходзілі ў Маскве, захварэў і страціў голас, апошнія тры дні гераічна трымаўся на антыбіётыках. Каб такога не было, безумоўна, трэба мець падстрахоўку.

Узрунны, кожны з заўзятараў з задавальненнем паглядзеў бы яшчэ раз хакейны матч Беларусі-Швецыя на Алімпійдзе-2002.

— *Апошнім часам пра спорт усё больш актыўна расказваюць і пішуць дзэўчаты. Для іх на «Беларусь-5» знойдзеца месца?*

— І не проста знойдзеца. Перш за ўсё ў адборы мы звяртаем увагу менавіта на дзэўчаты. Бо раней «жаночымі галасам» Алімпійскія гульні ўзвычайна была Інга Хрушчова, а паколькі яна звольнілася з БТРК, тут узнік прабел. Атрымліваецца, на бліжэйшыя Алімпійскія гульні едуць адны каментатары-мужчыны — пытанне, каму ж каментавецца, скажам, фігурнае катанне, пакуль вісіць у паветры. Так што мы шукаем жаночыя галасы. Карыстаючыся выпадкам, запрашаю: дзэўчаты, якія любяць і разбіраюцца ў спорце, прымаіце ўдзел у нашых кастынгх, вы нам патрэбны!

— *Не магу не запытацца пра месца беларускай мовы на спартыўным канале — усё ж беларускамоўнае каментаванне многія бальшышчыкі ўхваляюць.*

— Сапраўды, у нас ёсць некалькі каментатараў з добрай беларускай мовай: Уладзімір Навіцкі, Павел Барануа і іншыя. Паколькі большасць спартыўных бальшышчыкаў усё ж рускамоўныя, то прыярытэт у трансляцыях застаецца за рускай, але і пра беларускую мову мы ні ў якім разе не забываемся, пэўную частку трансляцый з задавальненнем будзем весці па беларускаму.

Гутарыла
Вікторыя ЦЕЛЯШУК

КІНО «ПАСКОРЫЦА»

Найноўшыя дасягненні сусветнай кінаіндустрыі будуць перадавацца ў кіназалы з дапамогай высокахуткаснага інтэрнэту. Пра гэта паведаміў журналістам падчас прэс-канферэнцыі генеральны дырэктар унітарнага прадпрыемства «Кінавідзапракат» Васіль Коктыш.

— Зараз для таго, каб у тым ці іншым кінаэтэры пачалі дэманстраваць пэўны фільм, яму прысвойваецца ўнікальны электронны ключ. З яго дапамогай адкрываецца доступ да запісу. Прычым прывозка запісу ў Беларусь на сродкі праваўладальнікаў, адпраўляюць назад за кошт беларускага боку. Прыкладна з пачатку будучага года ўсе запісы будуць дастаўляцца электронным

шляхам, з дапамогай хуткаснага інтэрнэту, — сказаў выступаючы.

Васіль Коктыш адзначыў, што разглядаўся шмат варыянт перадачы праз спадарожнік, але пасля шматлікіх кансультацый з замежнымі партнёрамі ад гэтай ідэі адмовіліся, паколькі сігнал можа быць нязустойлівым.

Расказаў гендырэктар «Кінавідзапракату» яшчэ пра адно новаўвядзенне, першыя крокі да якога ўжо зроблены.

— Нядаўна мы набылі сістэму, што падтрымлівае частату ў 48 кадраў за секунду, — паведаміў Васіль Коктыш. — Такое абсталяванне зараз маецца ў некаторых залах кінаэтэраў «Беларусь», «Бярэсце», «Аўраора» і «Мір». Мы пайшлі на гэты крок найперш па той прычыне, што менавіта такі фармат у будучыні стане самым папулярным

ным у галівудскіх рэжысёраў. Напрыклад, славуцы Джэймс Кэмеран, сярод прац якога неверагодна запатрабаваны глядацкія фільмы «Аватар», збіраецца выпусціць другую яго частку, карыстаючыся менавіта такой частатой.

Што ж датычыць пераводу мінскіх кінаэтэраў з плёнкі на «лічб», то гэты працэс фактычна скончыўся. Лічбавага абсталявання пакуль няма толькі ў двух кінаэтэрах — гэта «Перамога» і «Масква». Першы ў наступным годзе будзе капітальна рамантавацца, а час рэканструкцыі другога зацягваецца з-за таго, што пакуль не вырашаны лёс Тэатра-студыі кінаакцёра, які месціцца ў адным будынку з кінаэтэрам.

Ганна ГАРУСОВІЧ

■ Культурная сталіца

У МАГІЛЁВЕ МОДНА ЧЫТАЦЬ НА ЛАВЕ

Магілёўскія бібліятэкі завяршаюць «Лета пад кніжным парасонам», а сустрэкаюць восень у Быхаве выставай «Культурная сталіца».

Сёлётным летам Магілёўская гарадская бібліятэка імя Карла Маркса ўпершыню апрабавала новую форму работы з чытачамі. Двойчы на тыдзень яе супрацоўнікі ва ўніформе з запасам літаратуры і вялікім парасонам ад сонца выходзілі ў скверы ў цэнтры горада і ладзілі імправізаваныя «вясняныя чыталыныя залы».

Ухлі заробілі на часопісы, якія зручна гартаць на лавах у парку падчас адпачынку. Асноўнымі чытачамі сталі пенсіянеры і маладыя маці. Таму асаблівай

папулярнасцю карысталіся спецыялізаваныя часопісы для маці і дзіцяці, звесткі пра здаровы лад жыцця, жаночыя выданні, а мужчыны называлі іх «Рыбалоў». Калі людзі хацелі пачытаць на вуліцы кнігі ці ўзяць іх дадому, то наступным разам бібліятэкары выконвалі іх замовы.

Увогуле акцыя аказалася паспяховай: за лета рады чытачоў бібліятэкі папоўнілі 300 чалавек. — Наша ідэя спадабалася магілёўцам, — сказала дырэктар Цэнтралізаванай сістэмы дзяржаўных публічных бібліятэк Магілёва Галіна Краўчанка.

— Таму «Лета пад кніжным парасонам» стане традыцыйным. А сёлётным восень магілёўскія бібліятэкі сустрэнуць у

КОШТ ПАКЕТА ТЭЛЕПРАГРАМ ПАВЯЛІЧЫЎСЯ

З 1 верасня «Мінскія тэлевізійныя інфармацыйныя сеткі» змяняюць кошт пашыранага пакета тэлепраграм для жыхароў сталіцы. Як паведаміла МТІС на сваім сайце, за праглед 23 каналаў абаненты, што пражываюць у мікрапраёне Сокал, будуць плаціць 16 512 рублёў замест 14 532 рублі, астатнія мінчане — 16 080 рублёў замест 14 232 рублёў. А вось аплата за праглед 23 каналаў павялічваецца да 16 968 рублёў (дагэтуль гадарожнае плацілі за гэты пакет 14 988 рублёў), 24 каналаў — да 17 856 рублёў (15 744 рублі), 25 каналаў — да 18 744 рублёў (16 500 рублёў). Магымальны пакет з 53 тэлеканалаў будзе цяпер каштаваць 43 608 рублёў замест ранейшых 37 668 рублёў.

Сяргей РАСОЛЬКА.

■ Медыяпрастора

«ЗЯЛЁНА ХВАЛЯ»

Брэст	106.6 FM	Бабруйск	103.6 FM
Віцебск	101.8 FM	Баранавічы	98.4 FM
Мінск	107.1 FM	Салігорск	104.3 FM
Гродна	104.2 FM	Пінск	103.2 FM
Магілёў	107.8 FM		

Вядучы папулярнай сярэдняаўтаматараў радыёпраграмы «Зялёная хваля» Аляксей Аніковіч нядоўна апынуўся ў непрыемнай сітуацыі. У выхадны дзень, калі ён ехаў па трасе М1/Е30 мова Барысава, журналіст страціў пярэдні рэгістрацыйны нумар. Страта была выяўлена толькі позна ўвечары, калі вядучы вярнуўся ў Мінск. На жаль, перасоўныя аўтамабілі без нумарнага знака забаронена, і ў такой сітуацыі можа апынуцца любы кіроўца. Не ўсе пакуль ведаюць, што рабіць далей. Але Аляксей Аніковіч вядзе праграму ўжо больш за 10 гадоў і ведае, як трэба дзейнічаць, таму праблема была вырашана ў кароткі тэрмін.

Каб быць у курсе, як вырашыць тую ці іншую праблему на дарозе, атрымачы адказ на многія пытанні ад прадстаўнікоў ДАІ, слухайце радыё «Мір» кожную сераду ў 14.15! Праграма «Зялёная хваля» — гэта сумесны праект радыё «Мір» і УДАІ МУС Рэспублікі Беларусь, дзе людзі ахвотны можа задаць сваё пытанне спецыялісту. Тэлефануйце ў прамы эфір па тэлефоне ў Мінску 2-101-471, адпраўляйце SMS на кароткі нумар 2424 або пакладзіце пытанні на сайце radiomir.by. Граматна вырашае свае аўтамабільныя праблемы і заставаецца на «міранай» хвалі!

FM-РЭАЛІЦІ-ШОУ НА МВ-РАДЫЁ

97.4 FM — Мінск, Лагойск, Смалевічы, Жодзіна;
102.4 FM — Міндзел;
102.6 FM — Круглі;
104.2 FM — Барысаў;
104.8 FM — Капыль, Стоўбцы, Нясвіж, Клецк, Баранавічы;
105.3 FM — Салігорск, Слуцк, Любань;
105.5 FM — Берасіно, Чарвень;
105.6 FM — Старыя Дарогі;
107.4 FM — Маладзечна, Вілейка, Валожын.

Што будзе, калі за адным сталом апынуцца наймаленькі, які вырашыў звольніць супрацоўніка, і сам супрацоўнік, якога гэтая перспектыва не задавальняе? Панцнуча перамовы, а калі дакладней — паядынак перагаворшчыкаў. Як правіла, такія слоўныя баталі праходзяць пры звычайных вядзях і без сведкаў. І часта па іх сканчэнні ўдзельнікі кусаюць локці і думаюць: «адкажы мы не так, а пайншаму, зыход спрэчкі быў бы на наш карысць». МВ-радыё прыводзіць дзверы офісаў, каб наш слухач, апынуўшыся ў падобнай сітуацыі, быў у поўным узброены. Увоены ў эфіры радыёстанцыі стартуе шосты сезон праекта «Светлыя галовы». На гэты раз у змаганне ўступаць топ-менеджеры кампаній. У фінал выйдзе самы пераможцаў. Партнёрам праекта на МВ-радыё выступіць «Клуб кіраўнічых па-

ядынкаў POEDINOK.BY» і яго вядучы Сяргей Крупенін. Больш падрабязна аб праекце на сайце www.mvradio.by. Традыцыйна ў верасні на МВ-радыё стартуе новы сезон. З'явіцца цікавыя праекты, новыя галасы, але стыль МВ застаецца нязменным — станцыя з унікальным інфармацыйным кантэнтам. У тым ліку будзе ўвааблена канцэпцыя Breaking News, з дапамогай якой шлях у эфір для актуальнай і цікавай падзеі істотна скараціцца, навіна будзе павядацца выключна «гарачай», без прывазкі да часу. МВ-радыё не абмяжуецца ў сваіх кантактах са слухачом толькі FM-прасторай: да інтэрактыўных токсшоў дадацца карцінка, самыя цікавыя відэаў і інтэрв'ю на TV. Усё гэта — у абрамленні свежых ітх твітаў і эксклюзіўных трэкаў, якім адводзіцца асаблівае месца ў абноўленым музычным фармаце.

ПАНЯДЗЕЛАК, 2 ВЕРАСНЯ

1 БЕЛАРУСЬ 1

6.00, 7.20, 8.15 Добрай раніцы, Беларусь!
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 15.00, 19.00, 23.10 Навіны.
7.05, 8.05 Дэлавое жыццё.
7.10, 8.10, 19.40, 22.50 Зона Х.

9.10 У цэнтры ўвагі.

10.00 Меладрама «Пад прычэпам каханання».

12.10 Дзень у вялікім горадзе.

13.15 «Зорнае жыццё». «Мамчыны сынікі».

14.15 Вакол планеты.

15.15, 18.40 Навіны рэгіёна.

15.25 Журналісцкае распедаванне.

15.55 Дак. серыял «Усе грані вар'яцтва».

16.30 Усё як трэба!

16.55 Камедыя «Сям'я».

19.20 Спецыяльны рэпартаж АТН.

19.55 Серыял «Вангелія».

1-я серыя.

21.00 Панарама.

21.45 Серыял «У кожнага свая ваіна».

23.30 Дзень спорту.

23.40 Баявік «Містар і місіс Сміт».

2 БЕЛАРУСЬ 2

7.00 Раніца.

9.00, 21.20 Тэлепраметр.

9.05, 17.55 Серыял «Жураў».

10.15 «Навіны надвор'я».

10.50, 0.00 Дак. серыял «Пад сонцам».

11.50, 23.10 Серыял «Следства вядзе Да Вінчы».

13.10 Меладрама «Нахабніца». 1-я — 4-я, заключная, серыя.

16.45 Беларускае часіска.

19.00 Серыял «Сяброўка Восень». 1-я і 2-я серыя.

21.25 КЕНО.

21.30 Серыял «Патроўка. 38. Каманда Патроўскага». 1-я серыя.

22.40 Авертайм.

3 БЕЛАРУСЬ 3

8.00, 12.00, 16.00, 23.45 «Мой горад». Буда-Кашалёва.

8.15 «Вообраз героя. Тэдушчэ Касцюшка». Дак. фільм.

8.35 «Маём рэчы». Ручнікі.

8.55 «Сінематыка». Рэжысёрі кампазітар Ігар Волчак.

9.35, 18.55 «Лабірынты».

10.00 «Месца сустрэчы. Школа». Канцэрт.

11.15 «Гісторыя беларускага тэатра. Нараджэнне». Дак. фільм.

11.45 «Палескі пачастунак». Тушаная капуста.

12.15 «Меншы сярэд брата». Драма. 1-я і 2-я серыя.

14.50 «Сібірскі казачнік».

15.35 «Карані».

16.15, 22.55 «Эпоха ВІА».

Дак. фільм. Частка 1-я.

17.00 «Збятэжаны Саўка».

Кароткаметражны фільм.

17.45 «Росчырк часу».

17.55 «Творцы». Дырэжор Юр'яй Яфімаў.

18.35 «Самы лепшы домик».

Навукова-папулярны фільм.

19.20 «Скароніца Гарадзейшчыны».

19.50 «Ленінградка». Дак. фільм.

20.30 Калыханка.

20.45 «Загад». Драма. 1-я і 2-я серыя.

20.50 «Наша раніца».

9.05 Контурі.

10.05 «Жыццё здарава!».

11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 Навіны спорту.

11.10 Серыял «Закрытая школа».

12.10 Серыял «Жаночы доктар 2».

13.10 «Добрага здароўя!».

13.55 «Модны прыговор».

15.00 Серыял «Вольф Месінг: які бачыў скрозь час».

16

АЎТОРАК, 3 ВЕРАСНЯ

1 БЕЛАРУСЬ 1

6.00, 7.20, 8.15 Добрай раніцы, Беларусь!
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 15.00, 19.00, 23.25 Навіны.
7.05, 8.05 Дзелавае жыццё.
7.10, 8.10, 19.40, 23.05 Зона Х.
9.10, 17.40 Серыял «Дыхай са мной».
10.05, 19.55 Серыял «Вангелія».
11.05 Меладрама «Страшна прыгажуня», Заключная серыя.
12.10 Дзень у вялікім горадзе.
13.20 Дак. серыял «Усе грані вар'яцтва».
13.55, 21.55 Серыял «У кожна свая вайна».
15.15, 18.40 Навіны рэгіёна.
15.25 Спецыяльны рэпартаж АТН.
15.45, 23.55 Серыял «Мужчына ўва мне».
16.50 Ток-шоу «Здароўе».
19.20 Сфера інтарэсаў.
21.00 Панарама.
23.40 Дзень спорту.

2 БЕЛАРУСЬ 2

7.00 Раніца.
9.00, 21.20 Тэлебарометр.
9.05, 17.55 Серыял «Жураў».
10.25, 23.25 Дак. серыял «Пад сонцам».
11.20 Рэпарцёр «Беларускай часінка».
12.30, 22.40 Серыял «Следства вядзе Да Вінчы».
13.35, 19.00 Серыял «Сяброўка Восень».
15.30, 21.35 Серыял «Пятроўска, 38. Каманда Пятроўскага».

3 БЕЛАРУСЬ 3

6.05 «Наша раница».
9.05 «Жыцц здарова!».
10.25 «Кантрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 Навіны спорту.
11.10 Серыял «Закрытая школа».
12.10 Серыял «Жаночы доктар 2».
13.10 «Добрага здаровайка!».
13.55 «Модны прыговор».
15.00 Серыял «Вольф Месінг: які бачыў скрозь час».
16.15 «Зразумець. Дараваць».
16.55 «Давай пажэнімся!».
18.20 «Наша Белараша».
18.50 «Няхай гавораць».
20.00 Час.
21.05 Серыял «Тэарыстка Іванова».
23.25 «Вячэрні Ургант».
0.00 «Pink Floyd», «Гісторыя «Wish you were here»».
1.10 Начныя навіны.
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.20 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою».
7.40, 20.10, 22.55 «СТБ-спорт».
9.00, 13.50, 22.25 Дэбнінкі ІХ Міжнароднага конкурсу эстрадных выканаўцаў «Усходні базар».
9.05 «Сакрэты старажытных прыгажуняў».
9.50 «Чыстая праца».
10.40, 17.30 «Званая вясчара».
11.35 Серыял «Слова жанчыны».
12.30 «Джэймі ў сябе дома-2».
13.00 «Цэнтральныя рэгіён».
13.55 Маст. фільм «Тайна рупакісц».

АНТ

6.00, 8.30, 9.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 (з субцітрамі), 20.30 Нашы навіны.

6.05 «Наша раница».
9.05 «Жыцц здарова!».
10.25 «Кантрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 Навіны спорту.
11.10 Серыял «Закрытая школа».
12.10 Серыял «Жаночы доктар 2».
13.10 «Добрага здаровайка!».
13.55 «Модны прыговор».
15.00 Серыял «Вольф Месінг: які бачыў скрозь час».
16.15 «Зразумець. Дараваць».
16.55 «Давай пажэнімся!».
18.20 «Наша Белараша».
18.50 «Няхай гавораць».
20.00 Час.
21.05 Серыял «Тэарыстка Іванова».
23.25 «Вячэрні Ургант».
0.00 «Pink Floyd», «Гісторыя «Wish you were here»».
1.10 Начныя навіны.

СТБ

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.20 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою».
7.40, 20.10, 22.55 «СТБ-спорт».
9.00, 13.50, 22.25 Дэбнінкі ІХ Міжнароднага конкурсу эстрадных выканаўцаў «Усходні базар».
9.05 «Сакрэты старажытных прыгажуняў».
9.50 «Чыстая праца».
10.40, 17.30 «Званая вясчара».
11.35 Серыял «Слова жанчыны».
12.30 «Джэймі ў сябе дома-2».
13.00 «Цэнтральныя рэгіён».
13.55 Маст. фільм «Тайна рупакісц».

6.05 «Глядзец усім!».
16.50 «Па законе».
18.30 «Нам і не сінілася»: «Ліозія розуму».
20.00 «Сталічныя падрабязнасці».
20.15 «Добры вечар, малы».
20.30 Камедыя «Даспехі бога 2: Аперация «Кондар»».
23.00 «Жывая тэма».
23.55 «Аўтапанарама».
0.15 Серыял «Фірменная гісторыя».

МІР

5.00 Серыял «Агонь кахання».
6.40 Серыял «Арабела вяртаецца».
7.05 «Цік-так».
7.20 Серыял «Заручальны прысцянка».
9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00 Навіны Садружнасці.
9.10 Маст. фільм «Страх вышын».
11.00 Навіны Садружнасці.
Культура».
12.25, 2.30 Серыял «Клон».
15.25, 22.30 Ток-шоу «Слова за слова».
11.55, 13.25 «Суд прысяжных».
14.25 «Справа Урачоў».
15.15 «І эню прытаніла»!
15.40, 18.35 Аглед. Надзвычайнае здарэнне.
16.25 «Пракурорская праверка».
17.40 Ток-шоу «Гаворым і паказваем».
19.35 Серыял «Бамбіла. Працяг».
21.20 Серыял «Каўбоі».
23.30 Серыял «Карпаў».

8 КАНАЛ

7.00, 12.10, 18.40, 21.00, 23.45 «Надвор'е».
7.05 М/с «Ліга справядлівасці».
7.25, 14.10 Серыял «Цудоўнае стагоддзе».
9.15, 17.45 Серыял «Дэбнінкі вямпіра».
10.00 «Кулінарныя парады».
10.25, 18.45 Серыял «Песня лёду і полымя».
12.15 Трылер «Гульня ценяў».
16.15 Мультипарад «Легенда пра Тарзана».
16.40 «Золата маўчання».
17.00 Серыял «Тайныя суязы».
20.45 «Вечарніца».
21.05 Камедыя «Палёт даўжыню ў жыццё».
23.00 Ток-шоу «Бульбокс».
23.30 «Кінаблэкнот».

БЕЛАРУСЬ РТБ—БЕЛАРУСЬ

7.00 «Раніца Расіі».
10.00 «Асаблівы выпадак».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.30 «Прамы эфір».
12.40 Серыял «Мар'ін гай».
13.50, 16.50, 19.50, 23.30 Навіны — Беларусь.
14.30 Ток-шоу «1000 дробязюў».
15.10 Ток-шоу «Пра самае га-люйнае».
15.55, 17.10 Серыял «Валошкі».

БТБ

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 1.00 «PLAY».
8.00, 14.00, 18.00 Скetch-шоу «6 кадраў».
9.30, 17.30 «С.У.П.».
9.00, 20.00 Серыял «Кухня».
10.00, 19.00 Серыял «Метад Ляўровай».
11.00, 22.20 Серыял «Маргоша».
12.00, 21.10 Серыял «Дэбнінкі доктара Заіцавай».
13.00, 16.30 Скetch-шоу «Анекдоты».
13.30, 17.00 Скetch-шоу «Адна за усіх».
14.30, 23.30 «Улётнае відэа».
15.00 Серыял «Крамлёўскія курсанты».
16.00, 18.30 Скetch-шоу «Да-шэ моладзь».
0.00 «Дарожныя войны».
0.30 «Ч.П?».

НТБ—БЕЛАРУСЬ

6.00 «НТБ раніцай».
8.40, 10.20 Серыял «Вяртанне Мухтар».
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.05 Сёння.
10.55 «Да суда».
11.55, 13.25 «Суд прысяжных».
14.25 «Справа Урачоў».
15.15 «І эню прытаніла»!
15.40, 18.35 Аглед. Надзвычайнае здарэнне.
16.25 «Пракурорская праверка».
17.40 Ток-шоу «Гаворым і паказваем».
19.35 Серыял «Бамбіла. Працяг».
21.20 Серыял «Каўбоі».
23.30 Серыял «Карпаў».

8 КАНАЛ

7.00, 12.10, 18.40, 21.00, 23.45 «Надвор'е».
7.05 М/с «Ліга справядлівасці».
7.25, 14.10 Серыял «Цудоўнае стагоддзе».
9.15, 17.45 Серыял «Дэбнінкі вямпіра».
10.00 «Кулінарныя парады».
10.25, 18.45 Серыял «Песня лёду і полымя».
12.15 Трылер «Гульня ценяў».
16.15 Мультипарад «Легенда пра Тарзана».
16.40 «Золата маўчання».
17.00 Серыял «Тайныя суязы».
20.45 «Вечарніца».
21.05 Камедыя «Палёт даўжыню ў жыццё».
23.00 Ток-шоу «Бульбокс».
23.30 «Кінаблэкнот».

БТБ

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 1.00 «PLAY».
8.00, 14.00, 18.00 Скetch-шоу «6 кадраў».
9.30, 17.30 «С.У.П.».
9.00, 20.00 Серыял «Кухня».
10.00, 19.00 Серыял «Метад Ляўровай».
11.00, 22.20 Серыял «Маргоша».
12.00, 21.10 Серыял «Дэбнінкі доктара Заіцавай».
13.00, 16.30 Скetch-шоу «Анекдоты».
13.30, 17.00 Скetch-шоу «Адна за усіх».
14.30, 23.30 «Улётнае відэа».
15.00 Серыял «Крамлёўскія курсанты».
16.00, 18.30 Скetch-шоу «Да-шэ моладзь».
0.00 «Дарожныя войны».
0.30 «Ч.П?».

ІНТЭР—ІНТЭР+

7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 12.00 Навіны.
7.10, 7.35, 8.10, 8.35 Раніца з ІНТЭРАМ.
9.10, 23.10 Легенды крымінальнага вышуку.
9.45, 20.30, 3.30 Серыял «Запарогі».
10.30, 16.55, 1.30 Сямейны суд.
11.15, 22.25 Брама часу.
12.20, 15.50, 0.25 Дак. серыял «Жывое багацце Украіны».
12.40, 18.30, 5.05 Серыял «Анёл-ахоўнік».
13.25 Пазавочы.
14.10, 23.40 Не можа быць.
14.45, 21.15, 5.50 Маст. фільм «Залены фургон».
16.10, 0.45 Судовыя справы.
17.40, 4.15 Давай пажэнімся!
19.15, 2.15 Ток-шоу «Датычыцца кожнага».
20.00, 3.00 Падрабязнасці.
0.05 Феерыя падарожжаў.

НАСТАЛЬГІЯ

5.00 «Чырвоная шапачка».
Тэлеспектакль для дзяцей.
1984 год.

6.00, 15.00, 21.00 «Народжаныя ў СССР».
7.00 «Школа-студыя МХАТ. Учора, сёння, заўтра». Дак. фільм.
8.00 «Што? Дзе? Калі?». 1990 год.
9.35 «Дарослыя дзеці». Канцэрт.
10.35 «Падзорная труба». Кароткаметражны фільм.
11.00 «...Да 16 і старэйшым». 1991 год.
11.45 «А я іду...». Фільм-канцэрт.
12.10 «Эскіз да партрэта». Дак. фільм.
12.40, 18.40 «Белы шаман». Маст. фільм.
14.00, 20.00 «Час».
16.00, 22.00 «Бенефіс Таццяны Даронай». Фільм-канцэрт.
17.00 «Навошта вы збіраецеся?». Дак. фільм.
17.30 «Масква — Космас — Каліфорнія». Канцэрт. 1982 год.
18.10 «Лета ў Маскве». Дак. фільм.
23.00 «Будь час». 2009 год.
0.10 «Пад знакам задзяка Дзевы». 1992 год.
1.45 «Шынок 13 крэслаў». 1973 год.
3.00 «Таблетку пад язык». Фільм-спектакль. 1978 год.

EUROSPORT

4.00, 8.00, 11.45, 15.30, 18.00, 22.05 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат ЗША.
9.30 Мотаспартыўны ўікэнд.
9.45 Ралі. ІАРС.
10.45 Аўтаспорт. World Endurance Championship.
13.30 Снукер. 6-reds. Чэмпіянат свету.
22.00 Гейм, сэт і Матс.

КАМЕДЫЯ

5.00, 10.55, 17.00, 19.00, 2.05 «Паміж намі».
5.15, 5.40, 2.20, 2.45 Серыял «Месяцаны хлопцы».
6.15 Камедыя «Невынішчальны шпіён».

6.40, 8.45, 10.40, 13.45, 15.35, 17.45, 20.45, 21.50, 23.55, 1.45 «Камедыяны Лепшае».
8.00, 8.20, 12.55, 13.20, 16.00, 16.25, 21.00, 21.25 Серыял «Гэта ўсё пра Дхаан».
9.00 Камедыя «Аўтобусны прылынак».
11.15 Камедыя «Няма чаго дэклаараваць».
14.10 Камедыя «Фантоцы бярэ рэзаны».
17.20 Камедыя «Сёння я сплю з табой».
19.20 Камедыя «Рэстаран снадара Септыма».
22.10 Камедыя «Як разабрацца са справамі».
0.10 Камедыя «Вясёлыя і загаразлыя».
3.15 Камедыя «Мая мачаха — іншалапенянка».

ДЗІЦЯЧЫ СВЕТ

2.00, 8.00, 14.00 Кінапогавесць «Юрка — сын камандзіра».
3.10, 9.10, 15.10 М/с «Доктар Айбаліт». Зборнік м/ф. «Стары шавец», «Як казакі кулеш варылі», «Апошняе палыянне».
4.00, 10.00, 16.00 М/с «Чорны пірат». Казкі замежных пісьменнікаў. «Шчаўнунок».
Зборнік м/ф. «За шчаўнуком». «Не можа быць».
5.00, 11.00, 17.00 Фантастыка «Вялікае касмічнае падарожжа», Зборнік м/ф. «Без гэтага нельга», «Страказа», «Капітан Тусі».
6.30, 12.30, 18.30 М/с «Хрыстафор Калумб».
7.00, 13.00, 19.00 «Урокі цётчкі Савы». Зборнік м/ф. «Расосяны Джавані», «Баранкін, будзь чалавекам!».
2.00, 8.00, 14.00 Фільм-казка «Акадэмія пана Кляксы». 1-я серыя.
3.25, 9.25, 15.25 М/с «Доктар Айбаліт». Зборнік м/ф. «Ветры паласатае сланяня», «Ветрык».
4.00, 10.00, 16.00 М/с «Чорны пірат». Казкі замежных пісьменнікаў. «Дарожныя барона Монкгаўзена». Рускія народныя казкі «Вярнуўся служыць дамоў».
5.00, 11.00, 17.00 Кінапогавесць «Мой першы сябар...».
Зборнік м/ф. «Дазволяе пагуляць з вашым сабакам», «Аднойчы», «Карандаш і Клякса — вясёлыя палыяннічы».
6.30, 12.30, 18.30 М/с «Хрыстафор Калумб».
7.00, 13.00, 19.00 «Урокі цётчкі Савы». Зборнік м/ф. «Залатое курань», «Караблік», «Следальцы».

ТБ3

6.00 М/ф.
8.10, 21.30 Серыял «Пелагія і белы буньдог».
9.00, 16.30, 3.40 Серыял «Цудоўнае стагоддзе».
10.45, 17.00 Дак. серыял «Паралельны свет».

ТВ1000

5.00, 11.15 Камедыя «Мноства».
7.10 Трылер «Адлік забойстваў».
9.20, 1.00 Трылер «Ідэальны незнамец».
13.20 Камедыя «Кабельшчык».
15.05 Бавік «Даміно».
17.20 Драма «Радзё».
19.15 Камедыя «Добры хлопцы».
21.00 Драма «Маладая Вікторыя».
23.00 Трылер «Дзяўчына з вады».
3.00 Драма «На краі».

ТВ1000 РУССКАЕ КІНО

6.00 Дэтэктыў «Прыгоды Шэрлака Холмса і доктара Ватсана: Сабака Баскервіля (1)».
7.30 Меладрама «Мой хлопец — анёл».
9.20 Меладрама «Формула шчасця».
11.10 Дэтэктыў «Прыгоды Шэрлака Холмса і доктара Ватсана: Скары Агры (1)».
12.40 Драма «Юнкеры».
16.00 Камедыя «Самы лепшы фільм 2».
18.00 Трылер «Нас не даго-ніш».
20.00 Драма «Высоцкі. Дзякуй, што жыў».
22.20 Трылер «Фанаграма страцы».

ТВ1000

10.45, 17.00 Дак. серыял «Паралельны свет».
11.45, 16.00 Дак. серыял «Варажбітка».
12.45, 18.00 Дак. серыял «Палыяннічы на прывідаў».
13.15, 20.30 Серыял «Контргульня».
14.15, 1.50 Серыял «Звышнатуральнае».
15.05, 0.55, 5.15 Серыял «Менталіст».
22.30 Маст. фільм «Двухсотгадовы чалавек».
2.40 Серыял «Палыяннічы на чужыні».

ТВ1000

5.00 Драма «Радзё».
7.00 Камедыя «Кабельшчык».
9.00 Трылер «Дзяўчына з вады».
11.00 Драма «На краі».
13.00 Драма «Маладая Вікторыя».
15.00 Драма «У чужым шэрагу».
17.00 Камедыя «Добры хлопцы».
19.00 Трылер «Вобласці цемры».
21.10 Драма «Канец рама-на».
23.00 Трагікамедыя «Палыянне Ханта».
1.00 Жай! «Я ведаю, што вы зрабілі мінулым летам».
3.00 Драма «Дзівосяная прылінасць».
2.40 Серыял «Палыяннічы на чужыні».

ТВ1000

5.00, 22.00 Забароны.
6.00, 15.00 Палыяннічы на праснаводных гігантаў.
7.00, 10.00 Здольнасці мал-пай.
8.00, 8.30, 13.00, 13.30 Збров-ныя бароны.
9.00, 14.00 Шаша праз пек-ла.
11.00 Аферысты і турысты.
12.00 18.00 Машыны.
16.00 Дзікае ўзбярэжжа Ка-ліфорніі.
17.00, 22.00 Вайна генералаў.
19.00, 19.30 Скарабашуаль-нікі.
20.00, 21.00, 0.00, 1.00, 3.00, 4.00 У чаканні канца свету.
2.00 Уцікі.

ТВ1000

5.00, 22.00 Забароны.
6.00, 15.00 Палыяннічы на праснаводных гігантаў.
7.00, 10.00 Здольнасці мал-пай.
8.00, 8.30, 13.00, 13.30 Збров-ныя бароны.
9.00, 14.00 Шаша праз пек-ла.
11.00 Аферысты і турысты.
12.00 18.00 Машыны.
16.00 Дзікае ўзбярэжжа Ка-ліфорніі.
17.00, 22.00 Вайна генералаў.
19.00, 19.30 Скарабашуаль-нікі.
20.00, 21.00, 0.00, 1.00, 3.00, 4.00 У чаканні канца свету.
2.00 Уцікі.

ТВ1000

5.00, 22.00 Забароны.
6.00, 15.00 Палыяннічы на праснаводных гігантаў.
7.00, 10.00 Здольнасці мал-пай.
8.00, 8.30, 13.00, 13.30 Збров-ныя бароны.
9.00, 14.00 Шаша праз пек-ла.
11.00 Аферысты і турысты.
12.00 18.00 Машыны.
16.00 Дзікае ўзбярэжжа Ка-ліфорніі.
17.00, 22.00 Вайна генералаў.
19.00, 19.30 Скарабашуаль-нікі.
20.00, 21.00, 0.00, 1.00, 3.00, 4.00 У чаканні канца свету.
2.00 Уцікі.

ТВ1000

5.00, 22.00 Забароны.
6.00, 15.00 Палыяннічы на праснаводных гігантаў.
7.00, 10.00 Здольнасці мал-пай.
8.00, 8.30, 13.00, 13.30 Збров-ныя бароны.
9.00, 14.00 Шаша праз пек-ла.
11.00 Аферысты і турысты.
12.00 18.00 Машыны.
16.00 Дзікае ўзбярэжжа Ка-ліфорніі.
17.00, 22.00 Вайна генералаў.
19.00, 19.30 Скарабашуаль-нікі.
20.00, 21.00, 0.00, 1.00, 3.00, 4.00 У чаканні канца свету.
2.00 Уцікі.

ТВ1000

5.00, 22.00 Забароны.
6.00, 15.00 Палыяннічы на праснаводных гігантаў.
7.00, 10.00 Здольнасці мал-пай.
8.00, 8.30, 13.00, 13.30 Збров-ныя бароны.
9.00, 14.00 Шаша праз пек-ла.
11.00 Аферысты і турысты.
12.00 18.00 Машыны.
16.00 Дзікае ўзбярэжжа Ка-ліфорніі.
17.00, 22.00 Вайна генералаў.
19.00, 19.30 Скарабашуаль-нікі.
20.00, 21.00, 0.00, 1.00, 3.00, 4.00 У чаканні канца свету.
2.00 Уцікі.

ТВ1000

5.00, 22.00 Забароны.
6.00, 15.00 Палыяннічы на праснаводных гігантаў.
7.00, 10.00 Здольнасці мал-пай.
8.00, 8.30, 13.00, 13.30 Збров-ныя бароны.
9.00, 14.00 Шаша праз пек-ла.
11.00 Аферысты і турысты.
12.00 18.00 Машыны.
16.00 Дзікае ўзбярэжжа Ка-ліфорніі.
17.00, 22.00 Вайна генералаў.
19.00, 19.30 Скарабашуаль-нікі.
20.00, 21.00, 0.00, 1.00, 3.00, 4.00 У чаканні канца свету.
2.00 Уцікі.

ТВ1000

5.00, 22.00 Забароны.
6.00, 15.00 Палыяннічы на праснаводных гігантаў.
7.00, 10.00 Здольнасці мал-пай.
8.00, 8.30, 13.00, 13.30 Збров-ныя бароны.
9.00, 14.00 Шаша праз пек-ла.
11.00 Аферысты і турысты.
12.00 18.00 Машыны.
16.00 Дзікае ўзбярэжжа Ка-ліфорніі.
17.00, 22.00 Вайна генералаў.
19.00, 19.30 Скарабашуаль-нікі.
20.00, 21.00, 0.00, 1.00, 3.00, 4.00 У чаканні канца свету.
2.00 Уцікі.

ТВ1000

5.00, 22.00 Забароны.
6.00, 15.00 Палыяннічы на праснаводных гігантаў.
7.00, 10.00 Здольнасці мал-пай.
8.00, 8.30, 13.00, 13.30 Збров-ныя бароны.
9.00, 14.00 Шаша праз пек-ла.
11.00 Аферысты і турысты.
12.00 18.00 Машыны.
16.00 Дзікае ўзбярэжжа Ка-ліфорніі.
17.00, 22.00 Вайна генералаў.
19.00, 19.30 Скарабашуаль-нікі.
20.00, 21.00, 0.00, 1.00, 3.00, 4.00 У чаканні канца свету.
2.00 Уцікі.

ПЯТНІЦА, 6 ВЕРАСНЯ

1 БЕЛАРУСЬ 1

6.00, 7.20, 8.15 Добрай раніца, Беларусь!
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 15.00, 19.00, 0.20 Навіны
7.05, 8.05 Дзелавае жыццё.
7.10, 8.10, 19.20, 23.50 Зона Х.
9.10, 17.40 Серыял «Дыхай са мной».
10.10, 19.55 Серыял «Вангелія».
11.15 Дак. фільм «Летапіс у промнях святла».
12.10 Дзень у вялікім горадзе.
13.20 Дак. серыял «Усе грані вар'яцтва».
13.55 Серыял «У кожнага свая вайна».
15.15, 18.40 Навіны рэгіёна.
15.25 Сфера інтарэсаў.
15.45, 0.50 Серыял «Мужчына ўва мне». Заклучная серыя.
16.45 «Мая праўда», «Мікалай Валуеў. Мой ласкавы і пышчотны звер».
21.00 Панарама.
21.55 Трылер «Цёмная вада».
0.40 Дзень спорту.

2 БЕЛАРУСЬ 2

7.00 Раніца.
9.00, 21.20 Тэлебарометр.
9.05, 17.55 Серыял «Жураў».
10.15 Час футбола.
11.05 Пад грыфам «Вядомыя».
11.40 Меладрама «Інсайт».
13.30 Меладрама «Справа была ў Пянькове».
15.25 Серыял «Пятроўка, 38. Каманда Патроўскага».
16.40 Дак. серыял «Азбука добрага самаадчування».
17.15 Дача здароўя.
18.55 Футбол. Таварыскі матч. Беларусь — Кыргызстан.
21.25 КЕНО.
21.30 Камедыя «Берні».

СУБОТА, 7 ВЕРАСНЯ

1 БЕЛАРУСЬ 1

7.00 Камедыя «Тры плюс два».
8.30 Існасць.
9.00, 12.00, 15.00, 19.00 Навіны.
9.10 Зямельнае пытанне.
9.35, 23.55 Серыял «Выратаваць боса».
10.45 Здароўе.
11.30 Усё як трэба!
12.10 Камедыя «Дзяўчына без адраса».
14.15 Вакол планеты.
15.15 Навіны рэгіёна.
15.30 «Зорнае жыццё». «Татавы дочки. Без дзяцнства».
16.25 Карока перадач.
17.00 Анімацыйны фільм «Гісторыя цацка-2».
18.35 Навіны. Цэнтральны рэгіён.
19.15 Меладрама «Удача напракат».
21.00 Панарама.
21.40 Трылер «Абрабаванне на Бейкер-стрыт».
23.45 Дзень спорту.

2 БЕЛАРУСЬ 2

7.35 М/ф «Васіліса Прывожа».
7.50 Фільм-казка «Старая, старая казка».
9.25 Пазакласная гадзіна.
9.45, 20.55 Тэлебарометр.
9.50 Меладрама «Справа была ў Пянькове».
11.50 Пад грыфам «Вядомыя».
12.25 Дак. серыял «Азбука добрага самаадчування».
13.00 Меладрама «Інсайт».
14.50 Камедыя «Берні».
16.55 Камедыя «Воднае жыццё».
19.15 Ваша лато.
19.55 Латарэя «Пяцёркачка».
20.15 Вышэй, чым дах.
21.00 «КЕНО».
21.05 Трагікамедыя «Галоўнае — не бяцкія».

НЯДЗЕЛЯ, 8 ВЕРАСНЯ

1 БЕЛАРУСЬ 1

7.15 Камедыя «Дзяўчына без адраса».
8.50 Слова Мітрапаліта Тадэвуша Кандрусевіча на Нараджэнне Прасвятой Багародзіцы.
9.00, 12.00, 15.00 Навіны.
9.10 Арсенал.
9.35, 0.20 Серыял «Выратаваць боса».
10.40 Урачэбныя тайны.
11.10 Зона Х.
11.45 Навы.
12.10 Камедыя «Тры плюс два».
13.55 Дак. фільм «Аксана Волкава а рiмa vista».
14.30 Заўтра — гэта мы!
15.15 Навіны рэгіёна.
15.30 Фэнтэзі «Хронікі Нарні: Прыны Каспійян».
18.05 «Мая праўда», «Мікалай Валуеў. Мой ласкавы і пышчотны звер».
19.05 Камедыя «Трывалы шлюб».
21.00 У цэнтры ўвагі.
21.55 Журналісцкае расследаванне.
22.30 Баявік «Ідэальныя ўцёкі».

2 БЕЛАРУСЬ 2

7.55 М/ф: «Хлопчык з пальчыка», «Хвасты», «Гаршчок кашы».
8.20 Фільм-казка «Як Іванка дурненькім па цуд хадзіў».
9.45 Пазакласная гадзіна.
10.05 Тэлебарометр.
10.10 Трагікамедыя «Галоўнае — не бяцкія».
12.15 Прыгоды «Белы ікол».
12.40 Маст. фільм «Свой сярод чужых, чужы сярод сваіх».
16.25 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА.
16.55 Хакей, КХЛ. «Дынама» (Мінск) — «ЦСКА».
19.15 Суперлато.

9.05 «Жыцц здарова!».
10.25 «Кантрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 20.55 Навіны спорту.
11.10 Серыял «Закрытая школа».
12.10 Серыял «Жаночы доктар 2».
13.10 «Добрага здаровейка!».
13.55 «Модны прыговор».
15.00 Серыял «Вольф Месінг: які бачыў скрозь час».
16.15 Камедыя «Інкогніта з Пецярбурга».
18.20 «Наша Белараша».
18.55 Поле цудуў.
20.00 Час.
21.00 Фінальнае шоу Міжнароднага конкурсу прыгажосці «Miss Supranational-2013».
23.30 Прыгоды «Ромавы дзённікі».
1.40 Начныя навіны.

3 БЕЛАРУСЬ 3

8.00, 12.00, 16.00, 23.15 «Мой горад». Чырвоны Бераг.
8.15, 18.40 «Свято далёкай зоркі».
8.40 «Партрэт на фоне эпохі».
Дак. фільм.
9.30 «Разам з ім». Уладзімір Корш-Сабілін.
10.00 «Раман Качануя». Фільм-партрэт». Дак. фільм.
10.40 «Паром!». Кароткаметражны фільм.
11.20, 17.40 «Таямніца душы».
11.45 «Найменні і выявы».
12.15 «Свежыя з салютам». Камедыя.
13.30 «Тэатр. Выбранае». Драматург Сяргей Кавалёў.
14.10 «Гісторыя беларускай страўні». Мясныя прысмакі.
14.35 «Загадкі дзеда Кандрата».
Дак. фільм.
15.05 «Ісціна». Альбіна Скарабагачанка.
15.30 «Карані».
16.15, 22.25 «Песні мінулага стагоддзя».
17.10 «Тайнікі Рускага музея. Палацы Рускага музея». Дак. фільм.
18.05 «Зубор». Дак. фільм.
18.25 «Святыні полацкай зямлі».
Дак. фільм.
19.10, 19.35, 20.00 «Сакрэтны кінематограф». Дак. фільм.
20.30 Калыханка.
20.45 «Іван». Маст. фільм.
21.55 «АРТИШОК».

4 БЕЛАРУСЬ 4

6.00, 8.30, 9.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 (з субцітрамі), 20.30 Нашы навіны.
6.05 «Наша раніца».

5 БЕЛАРУСЬ 5

23.05 Валейбол. Чэмпіятат Еўропы. Жанчыны. Азербайджан — Беларусь.

3 БЕЛАРУСЬ 3

8.00 «Таямніца душы».
8.30 Дзіцячы фільм. «Прывітэ тэлеграму ў доўг».
9.50 «Максім Танк». Дак. фільм.
10.20 «Пінская фаталіяля». Дак. фільм.
11.00 «Міхалі Пташук». Дак. фільм.
11.30 «Дарогі лёсу». Дак. фільм.
12.20 «Карані».
12.45 «Ен сэрцам песню адчуваў...».
Дак. фільм.
13.15 «АРТИШОК».
13.40, 0.20 «Леанард Бернстайн. Амерыканскі кампазітар, піяніст і дырыжор». Дак. фільм.
14.35 Канцэрт у Вялікай студыі Дома радзі. Музычная містэрыя для народных галасоў «Колаварот».
15.50 «Полцак». Дак. фільм.
16.05 «Плошча мастацтваў». Народная арыстка Беларусі Марыя Захарэвіч.
16.35 «Скарбніца Віцебшчыны».
17.05 «Ад зямлі, ветру і сонца». Навукова-папулярны фільм.
17.35 «Анатоль і Піліп Шчытавы. Абразы ў дрэве». Дак. фільм.
17.45 «Скарбніца Магілёўшчыны».
18.20 «Дзень беларускага пісьменства ў Быхаве». Дак. фільм.
18.45, 20.55 «Ілюзія палявання». Дэзтэктыў. 1-я — 4-я серыі.
20.30 Калыханка.
22.35 «Страх і каханне». Маст. фільм.

6 БЕЛАРУСЬ 6

7.00 «Суботняя раніца».
8.00, 9.00, 16.00, 20.30 Нашы навіны.

7 БЕЛАРУСЬ 7

23.00 «Песні ваўка». Спектакль Рэспубліканскага тэатра беларускай драматургі паводле аднайменнай п'есы Вячаслава Панаіна.

8 БЕЛАРУСЬ 8

7.00 «Надзельная раніца».
8.00, 9.00, 16.00 Нашы навіны.
9.05 Нядзельная пропаведзь з субцітрамі.
9.20 М/с «Смяшарыкі. ПІН-код».
9.35 «Бесталковыя нататкі».
9.55 «Пакулы усе дома».
10.50 «Фазэнда».
11.25 М/ф «Ледніковы перыяд».
13.35 Маст. фільм «Моцны аршак».
16.15 Навіны спорту.
16.20 «Усе трафеі Алены Проклавай».
17.30 «Эстрадына каткціль».
18.50 «Я люблю Беларусь!».
20.00 Контурь.
21.05 Прэм'ера сезона. «Ледніковы перыяд».
0.00 Баявік «Перавозчык 2».

9 БЕЛАРУСЬ 9

8.00, 15.15, 18.35 «Размовы пра духоўнае». Нараджэнне Прасвяттой Багародзіцы.
8.05 «Абіццель душы». Магілёўскі Свята-Нікольскі жаночы манастыр.
8.35 М/ф.
9.00 «Ілюзія палявання». Дэзтэктыў.
12.30 «Наперад у мінулае». Вёска Хатынчыцы.
13.00 Дзіцячае кіно. «Прыгоды ў горадзе, якое няма».
14.20, 22.00 «Перасячэння ў прасторы і часе».
15.25 «Васіль Бабарыча. Франтавыя старонкі». Дак. фільм.
15.55 «Час пастрыбату». Гісторыя беларускага кіно.
16.30 «AV INITIO (лат.) — Ад пачатку». Дак. фільм.
17.00 Карані».
17.30 «Андрэй Беімбелі: Смерць, Перамога, Слава». Дак. фільм.
17.55 «Ледзь смялейшы за іншых». Фільм-партрэт.
18.40 «Страх і каханне». Маст. фільм.
20.30 Калыханка.
20.45 Канцэрт у Вялікай студыі Дома радзі. Музычная містэрыя для народных галасоў «Колаварот».

10 БЕЛАРУСЬ 10

20.15 «Добры вечар, малы».
20.30 Камедыя «Кактус».
23.00 «Ежа багоў».
0.00 Еўрапейскі покеры турнір.
0.50 Сімф-рок праграма «Ураган» Прэзідэнцкага аркестра Рэспублікі Беларусь.

11 БЕЛАРУСЬ 11

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.40 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою».
7.40, 20.10, 22.55 «СТБ-спорт».
9.00, 13.50, 22.25 Дэзнінкі IX Міжнароднага конкурсу эстрадных выканаўцаў «Усходні базар».
9.05 «Нам і не сінілася»: «Ілюзія розуму».
10.05 «Аўтапанарама».
10.40, 17.30 «Званая вячэра».
11.35 Серыял «Слова жанчыны».
12.30 «Джэймі: абед за 30 хвілін».
13.00 «Добры дзень, доктар».
13.35 Маст. фільм «Дом ветру».
15.50 «Падманутыя навукамі».
16.50 «Па законе».
18.30 «Сакрэты старажытных прыгажунь».
20.00 «Сталічныя падрабязнасці».

12 БЕЛАРУСЬ 12

7.00 «Раніца Расіі».
7.00 «Асаблівы выпадак».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.30 «Правы эфір».
12.40 Серыял «Мар'ін гай».
13.50, 16.50, 19.50, 22.20 Навіны — Беларусь.
14.30 Ток-шоу «1000 дробязей».
15.10 Ток-шоу «Пра самае галоўнае».
15.55, 17.10 Серыял «Кацярына. Сям'я».

13 БЕЛАРУСЬ 13

6.00 М/ф.
8.05 «Мільён пытанняў пра прыроду».
8.20 «Сяродыментатары».
8.35 «Мар! Дзейнічай! Будзь».
9.00, 15.00 Навіны Садружнасці.
9.10 «Свет спорту».
9.40 «Даведнік».
10.05 «Зроблена ў СССР».
10.30 Маст. фільм «Увага, чарапахал!».
11.35, 1.35 Серыял «Ты — гэта я».
15.10 Серыял «Іншае жыццё».
20.00 «Навіны Садружнасці. Культурна».
20.45 Маст. фільм «Чырвоныя гатэль».
22.25 Маст. фільм «Не спрабуйце зразумець жанчыну».
0.05 Маст. фільм «Равенсцічы».

14 БЕЛАРУСЬ 14

7.00 Маст. фільм «Аазіс каханання».
8.45 Маст. фільм «Калі цікава будзь».
10.25 «Ранішняя пашта».
11.00, 14.00, 20.00 Весткі.
11.15 «Суботнік».
11.55 «Хато».
12.05 Маст. фільм «Справа была ў Пянькове».
14.15 «Усё Расія».
14.30 «Сумленны дэзтэктыў».
15.10 «Вяртанне. Эдуард Хіль».
16.10 Маст. фільм «Тарыф «Шчаслівая сям'я»».
18.05 «Суботні вечар».
19.55 Надвор'е на тыдзень.
20.45 Маст. фільм «Два Іваны».
0.15 Маст. фільм «Усміхніся, калі плачучы зоркі».

15 БЕЛАРУСЬ 15

6.25 Серыял «Страхоўшчыкі».
8.00, 14.00, 13.00 Сёння.
8.20 Агляд.

16 БЕЛАРУСЬ 16

8.00, 10.00, 13.00, 19.00 Сёння.
8.20 «Дзікі свет».
8.50 «Іх норавы».
9.25 «Дзім дома!».
10.20 «Дачны адказ».
11.25 «Паездка, паяздзі!».
11.55 «Цуд тэхнікі».
12.30 «Першая перадача».
13.20 Следства вялі».
14.10 «Вочная стаўка».
15.00 «Крамлёўскія дзеці».
15.50 Баявік «Коджэкс гонару».
17.30 «З песні слоў не выкінеш!».
18.35 Надзвычайнае здарэнне.
19.50 Серыял «Мянтэўскія войны».
23.10 «Ягор 360».
23.40 «Луч Света».
0.10 «Школа зласлоўя».

17 БЕЛАРУСЬ 17

9.00, 12.45, 19.00, 21.05, 23.45 «Надвор'е».
9.05 Мультипарад.
9.30 «Мой любімы гадаванца».
10.00 «Адшукваецца адпачынак».
10.30 «Сінематограф». Маст. фільм. «Місіс Мінер».
12.50 Баявік «Скайфол».
15.20 Серыял «Камісар Рэкс».
17.00 Ток-шоу «Бульбокс».
17.30 Серыял «Людзі Альфа».
23.10 «Ягор 360».
23.40 «Луч Света».
0.10 «Школа зласлоўя».

18 БЕЛАРУСЬ 18

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 1.00 «PLAY».
8.30 Серыял «Татавы дочки».
9.30 Скetch-шоу «Адны дома».
10.00, 17.00 Скetch-шоу «Адна за ўсіх».

19 БЕЛАРУСЬ 19

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 1.00 «PLAY».
8.00, 14.00, 18.00 Скetch-шоу «6 кадраў».
8.30, 17.30 «С.У.П».
9.30 Серыял «Кухня».
10.00, 19.00 Серыял «Метад Ляўровай».
11.00, 22.20 Серыял «Маргоша».
12.00 Серыял «Дзённік доктара Зайцавай».
13.00, 16.30, 0.00 Скetch-шоу «Анекдоты».
13.30, 17.00, 20.00 Скetch-шоу «Адна за ўсіх».
14.30, 23.30 «Улетэнае відаз».
11.00 «Да суда».
11.55, 13.25 «Суд прысяжных».
14.25 «Справа Урачоў».
15.15 «І эню прытаніла».
15.40, 18.35 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
16.25 «Пракурорская праверка».
17.40 Ток-шоу «Гаворым і паказваем».
19.35 Серыял «Братства дэсант».
23.30 Серыял «Карпаў».

20 БЕЛАРУСЬ 20

7.00, 18.35, 21.00, 23.50 «Надвор'е».
7.05 М/с «Ліга справядлівасці».
7.25, 14.30 Серыял «Цудоўнае стагоддзе».
9.25, 17.45 Серыял «Дзённікі вямпіра».
10.15 «Мой любімы гадаванец».
10.45, 18.40 Серыял «Песня лёду і полымя».
12.50 Трылер «Фартуна Вегаса».
16.10 Мультипарад «Легенда пра Тарзана».
16.30 «Адшукваецца адпачынак».
17.00 Серыял «Тайныя сушэзкі».
20.45 «Вечарніца».
21.05 Трылер «Джэк Рычард».
23.20 «Hip Show».

21 БЕЛАРУСЬ 21

8.50 «Іх норавы».
9.25 «Гатуюм з Аляксеем Зімінным».
10.20 «Галоўная дарога».
10.50 «Кулінарны паядынак».
11.55 «Кватэрнае пытанне».
13.20 Следства вялі».
14.10 «Вочная стаўка».
15.00 «Крамлёўскія дзеці».
15.50 Баявік «Коджэкс гонару».
17.30 «З песні слоў не выкінеш!».
18.35 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
19.00 «Цэнтральнае тэлебачанне».
19.50 Серыял «Мянтэўскія войны».
23.15 Маст. фільм «Помста без права перадачы».
0.50 Камедыя «Масквічы».

22 БЕЛАРУСЬ 22

9.00, 13.55, 18.40, 21.00, 23.45 «Надвор'е».
9.05 «Мультипарад».
9.15 «На рыбалку».
9.30 Серыял «Песня лёду і полымя».
11.30 «Даведнік па краінах і кантынентах».
11.40 Трылер «Дэжа Вю».
14.00 Камедыя «Рыцар дніа».
16.00 «Адшукваецца адпачынак».
16.30 Фільм-дзецяц. Серыял «Прыгоды Шырлі Холмс».
17.20 «Hip Show».
17.50 Серыял «Людзі Альфа».
18.45 Драма «Вечнае ззянне чыстага розуму».
20.45 «Вечарніца».
21.05 Баявік «Скайфол».

23 БЕЛАРУСЬ 23

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 1.00 «PLAY».
8.30 Серыял «Татавы дочки».
9.30 «Скпатканне са смакам».

24 БЕЛАРУСЬ 24

10.30, 13.00, 0.00 «Улетэнае відаз».
11.00 «Вясельная сукаенка».
11.30 «З'ешце гэта неадкладна».
12.00, 20.00, 23.00 Скetch-шоу «6 кадраў».
12.30, 17.30, 0.30 Скetch-шоу «Анекдоты».
13.30, 20.30 Скetch-шоу «Даше моладз».
14.00 «Жонкі алігархаў».
15.00 «Бабына ледзі».
16.00 «Кіно ў дэталях».
18.00 Серыял «Галыгін.ру».
19.00 «Нерэзальная гісторыя».
21.00 «Уральскія пельмені».

25 БЕЛАРУСЬ 25

7.20 Серыял «Кантор».
8.10, 21.30 Маст. фільм «Каманда «33»».
9.30 Школа доктара Кама-роўскага.
10.05, 5.00 Усё для мамы.
10.40, 4.20 Ароп і рэшка. Назад у СССР.
11.20 Маст. фільм «Казка пра жанчыну і мужчыну».
12.50 Маст. фільм «Ты ёсць».
14.25, 5.35 Маст. фільм «Чэнч».
15.30 Маст. фільм «Гарачая субота».
17.20 Крайна смяецца.
17.35, 0.35 Маст. фільм «На белым катары».
20.00, 3.00 Падрабязнасці тыдня.
22.50 Дак. серыял «Украіна. Забытая гісторыя».
23.40, 6.45 Цацкі для дарослых.
0.05 Легенды крмінальнага вышуку.

26 БЕЛАРУСЬ 26

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 1.00 «PLAY».
8.30 Серыял «Татавы дочки».
9.30 Скetch-шоу «Адны дома».
10.00, 17.00 Скetch-шоу «Адна за ўсіх».

27 БЕЛАРУСЬ 27

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 1.00 «PLAY».
8.00, 14.00, 18.00 Скetch-шоу «6 кадраў».
8.30, 17.30 «С.У.П».
9.30 Серыял «Кухня».
10.00, 19.00 Серыял «Метад Ляўровай».
11.00, 22.20 Серыял «Маргоша».
12.00 Серыял «Дзённік доктара Зайцавай».
13.00, 16.30, 0.00 Скetch-шоу «Анекдоты».
13.30, 17.00, 20.00 Скetch-шоу «Адна за ўсіх».
14.30, 23.30 «Улетэнае відаз».
11.00 «Да суда».
11.55, 13.25 «Суд прысяжных».
14.25 «Справа Урачоў».
15.15 «І эню прытаніла».
15.40, 18.35 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
16.25 «Пракурорская праверка».
17.40 Ток-шоу «Гаворым і паказваем».
19.35 Серыял «Братства дэсант».
23.30 Серыял «Карпаў».

28 БЕЛАРУСЬ 28

7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 12.00 Навіны.
7.10, 7.35, 8.10, 8.35 Раніца з ІНТЭРАМ.
9.10, 15.50, 4.00 Феерыя падарожжаў.
9.35 Маст. фільм «Каханне на асфальце», 2-я серыя.
10.30, 16.55, 1.30 Сямейны суіцыд.
11.15 Дак. фільм «Выратаваныя бункер».
12.20 Рэчывы доказ.
12.50, 18.30, 5.10 Серыял «Анёл-ахоўнік».
13.35 Пазачасе.
14.20 Не можа быць.
14.45 Маст. фільм «Беражыце жанчын», 2-я серыя.
16.15, 0.45 Судовыя справы.
17.40, 4.20 Давай пажнімсіся!
19.15, 2.15 Дак. серыял «Украіна. Забытая гісторыя».
20.00, 3.00 Падрабязнасці.
20.30 Маст. фільм «Ясенія».
22.40 Канцэрт памяці Мікалая Мазавота.
3.30 Смартшоу.

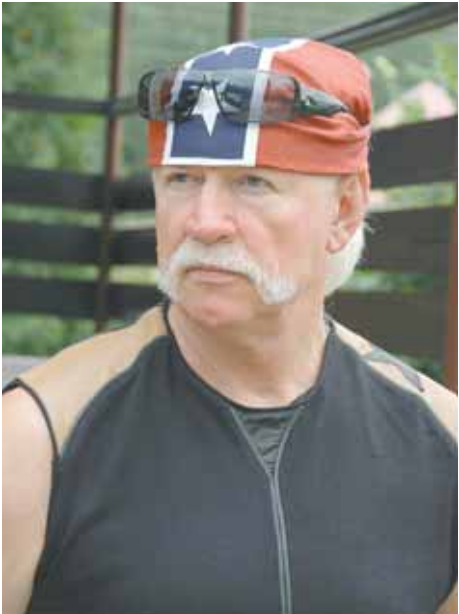
29 БЕЛАРУСЬ 29

10.30, 13.00, 0.00 «Улетэнае відаз».
11.00 «Сукенка маёй мамы».
11.30, 17.00, 23.20 Скetch-шоу «Адна за ўсіх».
12.00, 21.30 Скetch-шоу «6 кадраў».
12.30, 17.30, 0.30 Скetch-шоу «Анекдоты».
13.30, 21.00 Скetch-шоу «Даше моладз».
14.00 Серыял «Амазонкі».
16.00 «Практычная магія».
18.00 «Нерэзальная гісторыя».
22.30 «Аўтограф па суботах».
19.93 год.
23.00 «Успаміны перад стартам». Дак. фільм.
0.10 «Дзеючыя асобы і...».
Фільм-канцэрт.
0.40 «Белы шаман». Маст. фільм.

Дзмітрый ЦІХАМОЛАЎ:

«АДНОЙЧЫ ШУМАХЕР ПЕРАБЛЫТАЎ МЯНЕ З ХАЛКАМ ХОГАНАМ»

Людзі нездарма кажуць: «Добры стыржавы — палова ад поспеху экіпажа». Але быць кіраўніком у спорце надзвычайна складана. Бо трэба адначасова ведаць спартыўную «кухню», быць выдатным менеджарам, дырэктарам і валодаць лідарскімі якасцямі. Усё гэта добра стасуецца з асобай прэзідэнта Беларускай федэрацыі бокса. Калісьці Дзмітрый Ціхамолаў быў паспяховым савецкім баксёрам, удзельнічаў у легендарных баях СССР — ЗША ў 1974 г., але ў алімпійскую зборную так і не трапіў. Цяпер ён марыць прывесці да алімпійскіх медалёў сваіх падпечных. Карэспандэнт «Звязды» сустраўся з Дзмітрыем Паўлавічам, каб даведацца, ці сапраўды судзіць прадурзята ставяцца да беларускіх баксёраў, у чым сакрэт папулярнасці муай-тай і чаму прафесійны бокс падобны да шоу-бізнесу.

Мінскі вулкан

— *Беларускія юніёры зусім нядаўна вярнуліся з Ротэрдама, дзе праходзіў моладзевы чэмпіянат свету. Як ацэньваеце выступленне спартсменаў?*

— Тры «бронзы» і чатыры пятыя месцы — неаблагія вынікі. Трэба разумець, што фактычна за два гады гэтыя 18-гадовыя байцы падужоўся і ўжо змогуць прэтэндаваць на Алімпіяду ў Рыа-дэ-Жанейра. Ва ўсякім выпадку, канкурэнцыя ў асноўнай камандзе будзе.

— *Пасля заканчэння чэмпіянату Еўропы па боксе, які праходзіў у Мінску, прайшоў тры месяцы. З якімі эмоцыямі ўспамінаеце хатняе першынство кантынента?*

— Гэта быў сапраўдны вулкан. Яркі момант у жыцці, багаты на падзеі, прыгожыя баі, сустрачкі з цікавымі людзьмі. Усе сыхадзіцца на думцы, што наш чэмпіянат быў арганізаваны на вышэйшым узроўні. Напрыклад, у Ротэрдаме было шмат па-рушэнняў, няэручынасці. Гэта датычыцца і размяшчэння, і харчавання. Па апошнім увогуле шмат прэтэнзій. Лёдзь не кожны дзень — макарона. А на сняданак — толькі яечня і сыр! І абмежаванні па порцыях. Баксёры хадзілі галоднымі. Хлопцы, якія зганялі вагу, аддавалі свае талоны калегам, каб тыя трохі падпіскаваліся. У нас такога не было. Ніякіх талонаў — прыходзь і еш колькі ўлезе.

Култарныя гульні

— У Мінску беларусы здабылі тры «бронзы» і адно «серабро»... якое павінна было быць «золатам». Згодны, што Вагзена Сафар'яна папросту засудзілі?

— Адназначна, гэта быў выйгрыш бой. Калі дэталёва разглядаць той падыход, то першы раўнд Вазген выйграў, другі — тактычна граматна аддаў, у трэцім барацьба была роўная. Памылка была толькі ў тым, што, аддаючы другі раўнд, ён дазволіў саперніку зліваць кураж. Няхай ты будзеш менш актыўным у атацы, але важна захоўваць ініцыятыву, асабліва ў канцы раўнда. На апошніх секундах раўнда было нанесці некалькі дакладных удараў, але Вазген гэтага не зрабіў. Яшчэ трэба ўлічваць, што судзіў назіраюць за падыходам з розных бакоў: адзін судзіць бачыць удар, другі — не. Але самы супярэчлівы момант — выяўленне пераможка. Камп'ютар выпадковым чынам ўлічвае тры судзейскія рашэнні з пяці. Што гэта за праблема? Хто яе напісаў? Як яна працуе? Ніхто не ведае. Уявіце, па занатоўках суддзяў выйграе баксёр у чыровым кутку — 3:2, а камп'ютар аддае перамогу спартсмену ў сінім кутку — 2:1. Зразумела, што такі расклад не можа нас задавальняць. Трэба пераглядаць гэту сістэму.

— *Калі параўноўваеце судзейства адносна нашых спартсменаў на чэмпіянаце Еўропы і на Алімпіядах у Лондане, няма адчуванага дэжавію?*

— Абсалютна не. Мала таго, я не ўхваляю вывадкаў нашых баксёраў пра тое, што на светветнікі кантынентальных першынствах да Беларусі ставяцца прадурзята. Некаторым проста зручна спісваць

свае няўдачы на несправядлівых судзейскіх рашэнні. І патрыязм тут зусім не пры чым. Пасля Алімпіяды не раз даводзілася чуць недарэчную здагядку, быццам Азербайджан заплаціў 12 млн долараў за залаты медаль у супервяжжай вазе. Ну і дзе «золата»?! Мамаедаў так і застаўся з «бронзай» (у баі за «бронзу» азербайджанскі баксёр Таймур Мамаедаў перамог беларуса Сяргея Карнеева. — **Аўт.**) Усё гэта култарныя, альбо нават калыхуларныя, гульні. Прафесіяналы гэта разумюць і не звяртаюць увагі.

Бізнесмен

у баксёрскіх пальчатках

— *Дзмітрый Паўлавіч, вы — паспяховы бізнесмен. Выкажу здагядку, што прадымальніцкая дзейнасць дапамагае кіраваць федэрацыяй бокса...*

— Вы маеце рацыю. Па вялікім рахунку бокс — гэта і ёсць вытворчасць. Мы рыхтуем прафесійных баксёраў. Яны ў сваю чаргу павінны максімальна карыстацца магчымасцямі, якія прапаноўваюць і федэрацыя і Міністэрства спорту. Дык вось, які бізнесмен я дакладна ўяўляю — каму плаціць, каму не плаціць, колькі плаціць, якія межы вызначаць. Калі я прыйшоў на гэтую пасадку, то ўвёў рэйтынг баксёраў, які яны павінны пацвярджаць, каб атрымліваць дадатковае фінансаванне. Важна, каб спартсмены разумелі: толькі плённая праца і адпаведныя вынікі прыносяць матэрыяльны дастатак.

Для мяне няма слова «не».

А ёсць: «трэба падумаць, што можна зрабіць».

У маладосці, калі я працаваў выкладчыкам ва ўніверсітэце, мне не хапала грошай, і я падпрацоўваў таксістам. А калі скончыў спартыўную кар'еру, быў час, каб разгрукнуць вагоны з соллю. Жыццё прывучыла цянціць цржкую працу. Я вельмі хутка адрозніваў гультаёў ад працавітых спартсменаў. А гэта значна палягчае маю задачу. Падапечныя ведаюць, што для мяне няма слова «не». А ёсць «трэба падумаць, што можна зрабіць». Таму некаторым трэнерам і кіраўнікам спартыўных ведамстваў цяжка са мной весці перамоў. Многія забываюць: акрамя таго, што я прадпрыемальнік, я яшчэ і баксёр, і свой прадмет ведаю добра. Мяне вельмі складана ашукаць.

Віск і плясканне ў Лас-Вегасе

— *Многія спартсмены пераходзяць у прафесійны бокс, цалкам не рэалізавушы сябе на аматарскім узроўні. Вы бачыце ў гэтым праблему?*

— Безумоўна. Але ў эліту прафесійнага бокса так ці інакш трапляюць спартсмены, якія сталі паспяховымі ў аматарах. Бо пра сур'ёзныя кантракты можа ісці гаворка толькі тады, калі ты станеш алімпійскім чэмпіёнам, чэмпіёнам свету ці хаця б чэм-

піёнам Еўропы. А многія нашы баксёры (я маю на ўвазе беларускіх, расійскіх, украінскіх) чамусьці лічаць, што за мяжой яны будуць атрымліваць большыя грошы, пры гэтым не паказаўшы добрых вынікаў, выступаючы за Радзіму. Яны памыляюцца — і трапляюць у суровыя ўмовы, дзе яскрава прасочваецца тэндэнцыя: можаць — значыць будзеш зарабляць вялікія грошы, не можаць — цябе будуць выкарыстоўваць як гарматнае мяса.

— *Прафесійны бокс прыраўноўваецца лёдзь не да шоу-бізнесу. Ваша стаўленне да ўсёй гэтай мішуры, якая суправаджае прафесійныя баі?*

— Давайце будзем шчырымі, бокс — гэта кару. Як бы ні ставіліся да таго ці іншага баксёра гледачы, яны чакаюць, што паядынак скончыцца накаўтам. Гэта ж гладытарскія баі. Цалкам перадаць гэтую надзвычайную атмасферу можа хіба толькі Las Vegas MGM Grand Arena, дзе адбываюцца так званыя «чэмпіёнскія баі». Уявіце, 25 тысяч гледачоў! І ўсе «хварэюць» за аднаго ці другога — гудзяць, свішчуць, пляскаюць у далоні і вар'цеюць ад захаплення. Ніколі не заўважаў у гэтым чагосці дрэннага (*задумліва*). Адкройце любы сайт, прысвечаны прафесійнаму боксу. Пачынаеш чытаць — зацягвае, забываешся на працу. Вядома, можна проста глядзець баі, ведаць імяны чэмпіёнаў, але, каб глыбока разумець бокс, трэба валодаць больш падрабязнай інфармацыяй. Напрыклад, усё ведаюць Майка Тайсана. Аднак мала хто чуў, пра яго трэнера Коста Дамата, які адзіны, хто зразумеў, што гэты хлопец не здольны баксёраваць дванаццаць раўндаў, але за тры адрае галаву любому. Вось Дамата і стаў мэтанакаваўна рабіць з яго вельмі хуткага баксёра. Памёр трэнер, і Тайсан стаў прайграваць. Вось вам і гісторыя. І падобныя у прафесійным боксе вялікае мноства.

«Правялі эксперымент — жажнуліся»

— *Ці справядліва будзе сцвярджаць, што зараз ў Беларусі муай-тай больш папулярны за класічны бокс?*

— Думаю, так. Я ўжо не раз адзначаў, што класічны бокс пакутуе праз недастатковасць ведаў нашых трэнераў. Што казаць, калі некаторыя спецыялісты не здольны патлумачыць звычнаму чалавеку розніцу паміж тайскім і класічным боксам.

— *Муай-тай часта называюць «крывым спортам». Атрымліваецца, ён больш траўматычны за класічны бокс?*

— Безумоўна. Што такое муай-тай? Бі куды хочаш і як хочаш. Стукні нагой наводмаш у ніжнюю сківіцу — і гатовы. Класічны ж бокс дакладна рэгламентуе зону ўдараў — толькі корпус і ніжняя частка твару. Але ў тайскім боксе ёсць і станочныя моманты. Мне падабаецца яго філасофія і тое, як трэнеры яе выкладаюць. Яны шмат чытаюць, праводзяць разнастайныя рытуалы, яны вераць ва ўсё гэта! А нашы трэнеры, на жаль, мала што ведаюць пра свой від спорту. Запытай у іх, чаму лорд Байран, Джэк Лондан ці Эрнест Хемінгуэй займаліся боксам, хіба адкажуць?! А гэта гісторыя бокса. Але і з практыкай ёсць каласальныя праблемы. Аднойчы ў нас праводзіў семінар вядомы расійскі спецыяліст Васіль Філімонаў, які чытае лекцыі ў Міжнароднай акадэміі бокса. Мы папрасілі яго правесці невялікі эксперымент. Васіль Іванавіч даў заданне ўдзельнікам семінара — падмаманстваць на баксёрах практыкаванні для адрадоўкі пэўных дзеянняў. Гэта быў жах! Трэнеры элементарна не ведалі, як паставіць удар, як павінны стаць ногі і куды трэба пераносіць вагу цела. А яны ж атрымалі вышэйшую спартыўную адукацыю! Значыць, такія патрабаванні да даўляўкі і іспытаў. Таму цяпер мы актыўна ўзаемадзейнічаем з універсітэтам фізкультуры: уносім пэўныя змены ў вучэбную праграму. Мая думка — трэба рабіць больш жорсткімі патрабаванні да аб'ектывенту. Падрыхтоўка трэнерскіх кадраў не павінна быць канвеерам.

Іншапланецяне з СССР

— *Дзмітрый Паўлавіч, можаце ўспомніць свае першыя ўражанні, калі трапілі ў ЗША ў складзе савецкай зборнай па боксе?*

— Вядома, тады мы ўспрымалі гэту краіну як іншасвет. У сваю чаргу амерыканцы таксама прымалі нас лёдзь не за іншапланецяна. Усе ведалі абрэвітуру з назвай нашай краіны, якую можна было пабачыць у нас на спартыўных касцюмах, падыходзілі, пыталіся пра Савецкі Саюз. Бо ўсе веды пра СССР у масовых жыхароў зводзіліся да Чайкоўскага, Дастаеўскага, Масквы і мядзведзяў. Тое, што ў Савецкі Саюз уваходзіць 15 рэспублік, тое, што ў нас ёсць чыгунка, аўтамабільныя магістралі, тое, што мы таксама слухаем амерыканскую музыку і чытаем амерыканскіх пісьменнікаў, — усё гэта трэба было тлумачыць. Дарэчы, час ад часу мне і цяпер даводзіцца тлумачыць замежнікам, з якой я краіны. Гадоў дзесяць таму зноў-такі ў ЗША быў забавны выпадак. Да мяне падшоў цёмнаскуры хлопец і запытаўся, дзе знаходзіцца Беларусь. Я намаляваў яму карту, дзе пазначыў суседнія краіны — Польшчу, Расію... Ён доўга ўгледваўся ў малянак, намагаўся нешта зразумець, а потым спытаў: «У вас ёсць такія, як я, — цёмнаскурыя?». Я кажу: «Так. І нават маленькія дзеткі». На што ён робіць характэрны жэст і кажа: «Класная краіна!» (*смяецца*).

— *Вас часта параўноўваюць з вядомым амерыканскім рэслерам і акцёрам Халкам Хоганам. Адкуль узяўся такі незвычайны імідж?*

— Гэта вельмі забавная гісторыя (*смяецца*). Аднойчы на вечарыніцы сябры параўналі мяне з Халкам Хоганам. І яшчэ дадалі: «А былі б у цябе больш доўгія валасы і пышныя вусы — зусім адзін твар!». У выніку з мяне ўзялі абяцанне адрасціць валасы і вусы. Адрасціў, надзеў бандану, сфатаграваўся. Калі побач пакласці два здымкі — мой і амерыканца, то, здаецца, не вельмі

падобны, а калі паасобку, пэўнае падобенства ёсць. А потым мяне пачалі блытаць з Хоганам. Аднойчы ў Маскве да мяне падшоў хлопец і пачаў размаўляць па-англійску, называючы мяне Халкам. Я падыграў, сказаў, што яго брат. Але самы адметны выпадак здарыўся ў Берліне. Наведваў бой Кліччо. Стаю на чыровнай дарожцы, чакаю сярбору, навокал — папарацы, «зоркі» шоу-бізнесу і спорту. І тут пад'язджае Міхаэль Шумахер. Падб'ягае, ляпае па плячы і кажа: «Прывітанне, Халк. Як справы?». Здзіўлена адказвае: «Нармальна». Ён: «Ну, добра. Паразмаўляем яшчэ падчас бою» (*смяецца*).

— *Як трымаеце сябе ў тонусе?*

— Кожную раніцу мінімум паўгадзіны раблю зарадку. Акрамя гэтага, некалькі разоў на тыдзень дазваляю сабе больш сур'ёзныя нагрузкі — практыкаванні з баксёрскім мышком ці актыўныя прагулкі з сабакамі. У мяне дзве сярэднеазіяцкія аўчаркі, альбо, па-навуковаму, алабай. Вельмі добрыя ахоўнікі і напарнікі па прабежцы (*усміхаецца*). Увогуле я не дыржу над сваім здароўем. Вядома, думаю пра пэўныя абмежаванні ў харчаванні, фізічныя нагрузкі, адпачынак... Але насамрэч думаць трэба менавіта. Нядаўна ўнучка раніцкі папрасіла мяне забраць яе з дзіцячага садка. Я адказаў ёй: «Шмат працы. Я падумаю». На што пачуў геніяльна па сваёй мудрасці адказ: «А ты не думай — забяры».

Дарына ЗАПОЛЬСКАЯ.

■ Кватэрнае пытанне

НА САЦЫЯЛЬНАЕ ЖЫЛЛЁ ПРЭТЭНДАВАЦЬ МОЖНА...

Наша сям'я (бацькі-пенсіянеры, сын, нявестка і ўнук) з 2000 года стаіць на ўліку тых, хто мае патрэбу ў паліяшэнні жыллёвых умоў. На будаўніцтва новай кватэры, нават з крэдытам, сродкаў няма. Ці ёсць выйсць? Ці могуць бацькам, напрыклад, выдзельці сацыяльнае жыллё?

С. Федаровіч, г. Ліда. У адпаведнасці з арт. 111 Жыллёвага кодэкса Рэспублікі Беларусь права на атрыманне ў вызначаным парадку жылых памяшканняў сацыяльнага карыстання маюць як асобныя катэгорыі грамадзян, у якіх сярэднямесячны сукупны даход на кожнага члена сям'і не перавышае зацверджанага бюджэту пражытоковага мінімуму ў сярэднім на душу насельніцтва, падлічанага за 12 месяцаў, якія папярэднічалі месяцу пастановаў кі на ўлік (і на дзень выдзялення жыллага памішкання сацыяльнага карыстання) і якія валодаюць заяўленай маёмасцю, агульны кошт якой не перавышае памеру кошту кватэры тых павых плашчывецкіх якасцяў, зыходзячы з максімальнай нормы прадастаўлення агульнай пло-

шчы жыллага памішкання сацыяльнага карыстання на аднаго члена сям'і (20 кв. метраў). Да апошніх аднесены і пенсіянеры, асобы, якія дасягнулі пенсійнага ўзросту (жанчыны — 55 гадоў, мужчыны — 60 гадоў). Такім чынам, калі ў гэтай сям'і пенсіянераў згаданы даход не перавышае адпаведную велічыню бюджэту пражытоковага мінімуму (пастановай Савета Міністраў ад 26 ліпеня 2013 г. № 659 БПМ вызначаны ў паве-ры 1026290 рублёў на перыяд з 1 жніўня па 31 кастрычніка 2013 г.), то яна можа прэтэндаваць на атрыманне жыллага памішкання сацыяльнага карыстання ў парадку чарговаасці. Віктар САВІЦКІ

■ Ліставанне

«ЗВЯЗДА» ПА-РУСКУ — ГЭТА...

«Уважаемая редакция! Я давно люблю вашу газету. И очень хотела бы читать ее на русском языке. Журналисты же могут писать свои статьи в двух вариантах? Ответьте, пожалуйста, на мое письмо».

Тамара Л. г. Минск. Просты (калі, зразумела, не ўчытвацца ў кожнае слова)...

Акурат такі ж можна напісаць і адказ. Кштатпу: зарэгістравана «Звязда» як выданне на беларускую мову; заснавальнікамі з'яўляюцца Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу, Палата прадставіцтваў і Савет Міністраў краіны. Так што выпуск двух тыражаў — асобна на першай дзяржаўнай мове, асобна на другой, як той ка-зав, не ў нашай кампетэнцыі...

Аднак аўтар, напэўна ж, чакае іншых слоў. Па-першае, дзякуй вам, спадарыня Тамара, за тое, што напісалі, дзякуй за досыць высокую ацэнку працы калектыву: сам зварот «уважаемая редакция» і прызнанне «любимая газета» дарагога каштуюць. Хоць і супярэчаць крыху далейшаму зместу ліста, бо газету, якую цяж-ка чытаць (а тым больш з-за мовы!), палюбіць складана. Калі наогул магчыма.

Аднак далучым, што гэта сталася: падабача газета фармай падачы матэрыялаў, знешнім выглядкам, зместам, ёсць любімыя рубрыкі, аўтары... Але хочацца чытаць іх, як пішаце, «на руском»?

Зразумелае жаданне, бо такі і насамрэч прасцей, лягчэй — для тых, хто беларускай не ведае і ведаць не хоча.

Але ж гэта, як трэба разумець, не пра вас? Вы, жыўчы ў Беларусі, палічылі патрэбным вывучыць мову карэннага насельніцтва і ўжо чытаеце на ёй. Дык ці варта адступіць? «Звяз-

да», прыходзячы да вас па-ранейшаму (па-беларуску), дапаможа ўдасканаліць веды, каб вы змаглі атрымаць сапраўдную асалоду ад «Кургана» Купалы і «Новай зямлі» Коласа, а ад «Ладзі распачы» Караткевіча і безліч іншых твораў (на мове арыгінала), дапаможа наву-чыцца размаўляць. А што ўмееш, як вядома, за плячыма не носіш...

Так, журналісты «Звязды» і насамрэч могуць і ўмеюць пісаць па-руску. Да таго ж у рэдакцыі ёсць перакладчыкі... Аднак пайсці насустрач вашай просьбе...

Сапраўды, большасць жыхароў нашай краіны — так, на жаль скласлася — размаўляюць па-руску. Але далёка не кожны з тых «гавор-ящих» хацеў бы менавіта па-руску і чытаць. Да таго ж — менавіта «Звязду». Па-другое, выпуск двух тыражаў — гэта, па сутнасці, выпуск дзвюх газет з усімі адсюль выдаткамі, для газеты непад'ёмнымі і, бяромся сцвярджаць, непатрэбнымі, бо «Звязда» па-руску — гэта — нонсэнс (бяссэнсіца, недарэчнасць), крок назад, бо ў гісторыі беларускай журналістыкі прэцэдэнты былі: дзюма тыражамі (асобна — на беларускай мове, асобна — на рускай) у розныя часы газеты выходзілі... У гісторыі «Звязды» такога не было; яна адзіная са што-дзённымі газет ужо амаль сто гадоў выходзіць на першай дзяржаўнай мове... Што набудзе з выпускам накладу яшчэ і на другой? Ёсць, як той казаў, пытанне. Што страціць — для нас, прынамсі, — пытанню няма.

Для чытачоў, якія атрымалі газету ў спадчыну, якія гадамі, дзесяцігоддзямі сябруюць з ёй, спадзяёмся, таксама.

Валянціна ДОУНАР

■ Была вайна

ШЭНЬКА

Мая вёска Доўгавічы, што на Мсціслаўшчыне, перад пачаткам Вялікай Айчыннай выгладзіла так: адзінаццаць пасёлкаў, размяшчальных з абодвух бакоў шляху, у кожным — не менш як дваццаць гаспадарак і, вядома ж, гаспадароў. Яны былі рознымі. Прынамсі, ідучы паўз дом, дзе жыў млынар, мы, малыя, сталіся папужаць яго: схавацца дзе-небудзь за плот і адтуль кінуць каменчыкам або крыкнуць: «Шэнька, мы цябе не баімся!» Шэнька адкрыта недалюбываў бацьку. Бацька на гэта не звяртаў увагі.

...Вайна пачалася нечакама. Мы з суседкай Таняй, старэйшай за мяне на два гады, гулялі пад павяноў ў лялькі, калі з-за лесу вылезелі сама-ліцы і пачалі бамбіць машыны, якія ішлі па шляху. Разам з дарослымі мы пабеглі хаватца да рэчкі, пад яе берагі.

Пасля бамбёжкі самалёты назад не вярнуліся, а мы з суседзямі аж да самага вечара вяртацца ў хаты.

Праз якія суткі ці двое жыхары нашай вуліцы прынеслі навіну: «Нашы адступілі». З боку ракі Кашанкі, праз луг, проста на агароды беглі салдаты. Я ўпершыню убачыла мужчын, апранутых у гімнасцёркі. Людзі ж старэйшыя здзіўляліся, што не ўсе выхаваныя ўзброеныя.

Праз нейкай час на вуліцы з'явіліся немцы, увайшлі ў наш двор. «Матка, якікі!» —

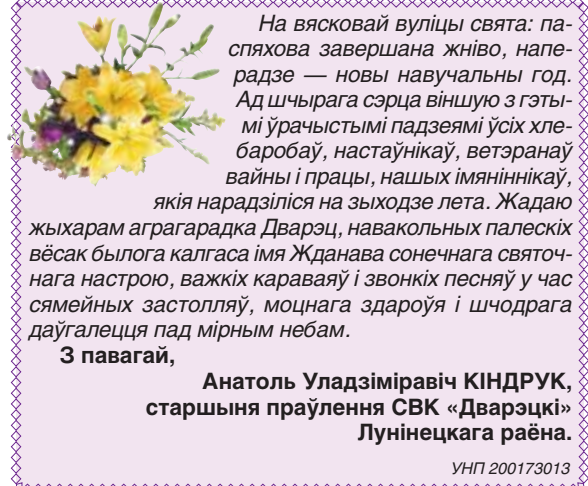
запатрабавалі адзін. Мама вы-несла кошык... Другі ж немец пайшоў у пуно, сам палез у курныя гнезды. Спуджаныя куры з кудхатаннем забегалі па агародзе.

Так пачалосся жыццё ў нямецкай акупацыі. Праўда, са-мі немцы ў вёску наведваліся рэдка, а вось чутак аб тым, што фарміроўка атрады партызан, хадзіла ўсё больш і больш.

...У той дзень зранку бацька запрог кабылу, каб абгнаць бульбу. Мы ўсёй сям'ёй пайшлі яе аглядаць, абрываць пу-стазелі. І, калі разгатулі спіны, за-мерлі на месцах: па шляху ішоў пешы атрад узброеных парты-зан. Ішлі яны павольна, некато-рыя аглушчылі галовы — відаць было, што вельмі стомленыя.

Да бацькі падышоў сусед, і яны аб нечым ціха размаў-лялі. Я неўпрыкмет пады-шла, прытулілася да бацькі і пачула, як ён казаў суседу, што дапамагчы партызанам немагчыма, бо з усіх бакоў карнікі. «Прыйдзешца ім пры-маць бой... Можна, што-небудзь і выжыве... Трэба папярэдзіць жанчын, каб пабралі дзяцей і пакінулі пасёлка».

Бацька загадаў нам агля-даць бульбу, потым вяртацца і класіфікаваць, яго не чака-чы. Лёгка сказаць... Я адчува-ла, што маці не спіць, пыталася ў яго, куды пайшлі партызаны і чаму так доўга няма таты, дзе ён. «Мабыць, пайшоў за хутар шукаць кабылу, бо на лужку яе не відаць. І чаму мы яе ў хлёв не загналі?» — клапацілася мама.

■ Інфармалог

ЯК ХАРЧАВАЦА ХВОРЫМ НА ЦУКРОВЫ ДЫЯБЕТ?

Лячэнне аднаго з самых распаўсюджаных захворванняў эндакрыннай сістэмы нашага арганізма прадугледжвае пэўны лад жыцця. Правільны лад жыцця, асабліва для людзей з цукровым дыябетам 2 тыпу, кампенсую захворванне. Спрыяюць гэтым дэзаваныя фізічныя нагрузкі, спецыяльная дыета, кантроль узроўню глюкозы ў крыві і своечасовая карэкцыя лячэння.

Паводле слоў інструкта-ра-валеалога 23-й гарадской дзіцячай паліклінікі г. Мінска Ірыны ШЫМАНСКАЙ, ва мно-гіх выпадках адна толькі дыета спрыяе аднаўленню нармальнага узроўню цукру ў крыві.

Як вядома, пры цукровым дыябеце ў асноўным парушаныя вугляводны абмен. Аднаўленне гэтага абмену дасягаецца двума шляхамі: шляхам забеспячэння клетак інсулінам і шляхам забес-печэння раўнамернага паступ-лення вугляводаў у арганізм.

АСНОЎНЫЯ ПРЫНЦЫПЫ ДЫЕТЫ
♦ абмежаванне вугляводаў, выдзеленне з рацыёну або міні-мальнае ўжыванне цукру, ша-каладу, цукерак, кандытарскіх

вырабаў, варэння, марожанага і інш.;
♦ рэжым харчавання (5-6 ра-зоў на суткі);
♦ наяўнасць у прадуктах да-статковай колькасці вітамінаў;
♦ зніжэнне каларыйнасці ежы;

♦ ўключэнне ў рацыён малака і малочных прадуктаў.
ШТО ТАКОЕ «ХЛЕБНАЯ АДЗІНКА»?
Такое паняцце дыетологі ўвёлі для разліку колькасці прадуктаў, якія змяшчаюць пэўную колькасць вугляводаў (глюкозы, цукру). Неза-лежна ад віду прадукту, адна хлеб-ная адзінка прадукту змяшчае 15 г засавяляльных вугляводаў.
Сутачная патрэба дарослага чалавека ў вугляводах складае

18-25 хлебных адзінак. Большая частка вугляводаў павінна пры-падаць на першую палову дня. Правільны падлік вугляводаў у ежы ў «хлебных адзінках» і пры-ём адпаведнай колькасці інсуліну імітуюць нармальную дзейнасць падстраўнікавай залозы, якая выпрацоўвае ў здаровых людзей тую колькасць інсуліну, якая не-абходна для засваення усіх уг-лявода

■ Час наспеў

ЗАКОН ЗАБАРОНІЦЬ ПАДЛЕТКАМ ШКОДНЫЯ ПРЫХІЛЬНАСЦІ

За апошнія 10 гадоў падлеткавая злчыннасць знізілася амаль на 35 працэнтаў. Галоўным чынам няпоўнагадовыя учыняюць крадзяжы. Аднак усё часцей яны пачалі здзяйс- няць злчынствы, на якія раней ішлі толькі дарослыя. Гэта незаконныя дзеянні ў дачыненні да зброі і наркотыкаў, а таксама злчынствы ў галіне высокіх тэхналогій.

Як паведамляюць ва ўпраўленні інфармацыі і грамадскіх су-вязяў Міністэрства унутраных спраў Рэспублікі Беларусь, нега-тыўныя фактары ў сямейнай галіне — галоўная прычына кры-мінальных паводзін няпоўнагадовых. Сёлета выяўлена амаль 8 тысяч падлеткаў, якія пражываюць і выхоўваюцца ў неспрыяльных умовах. Праблемы алкагалізацыі і наркатызацыі ў моладзевым асяродку толькі абвастраюцца. Пры гэтым назіраецца ўстойлівая тэндэнцыя да амаладжэння спажываўчоў спіртнога і наркатыкаў. За парушэнне антыалкагольнага заканадаўства сёлета зафікса-вана амаль 5 тысяч няпоўнагадовых. Яшчэ 3,5 тысячы дарослых набывалі ал алкагольныя напой або ўцягвалі ва ўжыванне, а 809 прадаўцоў рэалізавалі спіртное падлеткам.

МУС прапануе прадугледзець у Законе «Аб правах дзіцяці» нормы, якая б забараняла асобам ва ўзросце да 18 гадоў курыць, ужываць алкагольныя і спабаалкагольныя напой, наркотыкі, псіха-тронныя рэчывы і аналагі, а у Кодэкс аб адміністрацыйных права-парушэннях увесці адказнасць бацькоў за такія дзеянні дзяцей. Прапануецца замацаваць на заканадаўчым узроўні правядзенне абавязковага тэсавання навучэнцаў устаноў адукацыі на ўжы-ванне алкаголю і наркотыкаў. У Міністэрстве ўнутраных спраў робяць акцэнт на тым, каб не дапусціць фармалізму ў падобных пытаннях і сур'ёзна аналізаваць прычыны яго ўзнікнення.

Святлана БАРЫСЕНКА

■ Навіны падземкі

МЕТРАПАЛІТЭН: АЎТАМАТЫЧНА, АЛЕ ПАД НАГЛЯДАМ...

Менавіта так будучь працаваць цягнікі на трэцій лініі Мінс-кага метрапалітэна, першыя чатыры станцыі якой плану-юць адкрыць у 2017 годзе.

Пра гэта паведаміў начальнік камунальнага ўнітарнага прад-прыемства «Мінскі метрапалітэн» Расціслаў Юрэня:

— Мы не гатовы зрабіць так, як, напрыклад, у метро Тулузы, дзе цягнікі рухаюцца ўвогуле без машыністаў. За механізмам, які працуе аўтаматычна, усё роўна павінен нехта назіраць. Так што машыністы на новай лініі будучь выконваць пасіўныя функцыі, знаходзячыся ў кабінах, — адзначыў Расціслаў Юрэня.

Акрамя таго, на станцыях трэцій лініі з'явіцца платфор-менныя дзверы. Дзякуючы ім пасажыры будучь абаронены як ад выпадковага, так і ад наўмыснага падзення на рэйкі. Расціслаў Юрэня дадаў, што летас у мінскай «падземцы» чатыры чалавекі спрабавалі скончыць жыццё самагубствам, скончыўшы на пучці.

Сёння сабекошт праезду аднаго пасажыра ў сталічнай пад-земцы крыху больш за 4 тысячы рублёў. Але інфармацыі пра павелічэнне кошту пакуль не прагучала, як не пачулі журналісты і пра адкрыццё станцыі «Малінаўка»:

— Мы чакаем ўвядзення ў эксплуатацыю станцыі «Малінаўка». Думаю, гэты раён дасць нам яшчэ адно павелічэнне ліку пасажыраў. Пра тэрмін адкрыцця, на жаль, нічога скажаць не магу, паколькі адказваю толькі за дзейны метрапалітэн, — паведаміў Расціслаў Юрэня.

Цяпер першае месца па прыёме пасажыраў займае станцыя «Плошча Леніна», наступная пасля яе — «Каменная Горка», а самыя «разгружаныя» станцыі — «Першамайская» і «Маладзёжная».

Ганна ГАРУШОВАЧ.

КІРАЎНІКОЎ І СЛУЖАЧЫХ У ВНУ ПЕРАЛІЧАЦЬ...

Для беларускіх устаноў вышэйшай адукацыі ўпершыню за-цверджаны тыпавыя штаты.

Пастанова Міністэрства адукацыі ўстанаўлівае нарматывы коль-касці работнікаў, якія адносяцца да катэгорыі кіраўнікоў, спецыяліс-таў і іншых служачых, і ін закраняе прафесарска-выкладчыцкі састаў ВНУ, загадчыкаў кафедраў, работнікаў інтэрнатаў і структурных падраздзяленняў, створаных для правядзення практыкі або пры-значаных для іншых мэт адукацыйнага працэсу: маюцца на ўвазе вучэбныя палігоны, аўтадромы і г.д.

Штатная колькасць служачых ВНУ будзе вызначацца, зыходзя-чы з канкрэтнай колькасці студэнтаў у кожнай ВНУ і ўстаноўленага нарматыву. Для тэхнічных спецыяльнасцяў гэты нарматыв складзе 8,5 студэнта на аднаго работніка ВНУ, а на гуманітарных спецыяль-насцях — 12 студэнтаў на аднаго работніка.

— Дыферэнцаваны падыход у вызначэнні суадносін колькасці студэнтаў да колькасці работнікаў ВНУ тлумачыцца рознымі па-трабаваннямі да арганізацыі адукацыйнага працэсу пры навучэнні па тэхнічных і гуманітарных спецыяльнасцях, — патлумачылі ў Мі-ністэрстве адукацыі. — Калі пры навучанні студэнтаў па тэхнічных спецыяльнасцях патрабуюцца навуначыя вучэбна-вытворчыя май-стэрняў, лабараторыі, аснашчаных складанай тэхнікай, станкамі і абсталяваннем, то пры навучанні на гуманітарных спецыяльнасцях дастаткова, як правіла, камп'ютарнай тэхнікі.

Нарматывы не будзе распаўсюджацца таксама на структур-ныя падраздзяленні, створаныя ў ВНУ для выканання навуко-вых даследаванняў, якія атрымалі пасведчанне аб акрэдытацыі навуковай арганізацыі, і работнікаў фізкультурна-спартыўных будаванняў.

Надзея НІКАЛАЕВА.

■ Будзь у тэме!

ЭКАЎРБАНІСТ І СІЦІ-ФЕРМЕР — ПРАФЕСІІ БУДУЧЫНІ

Маскоўская школа кіравання «Сколкава» сумесна з Агенцтвам стратэгічных ініцыятыў падрыхтавала атлас 100 новых і 30 знікаючых прафесій. Згодна з ім, да 2020 года знікнуць такія прафесіі, як дыяг-ност, стэнаграфіст, турэгент, швачка, піфцёр, паштальон. Пасля 2020 года не застацца журналістаў, юрыскансультантаў, натарыусаў, правізараў, аналітыкаў, банкаўскіх работнікаў, лагістаў, лектараў. На змену ім прыйдуць сіці-фермеры, экаурбаністы, біятрансдуктары, тайм-брокеры, ГМА-аграномі і іншыя спецыялісты будучыні.

Аднак не ўсе эксперты рынку працы згодны з такім прагнозам. На іх думку, малаверагодна, што ў хуткім часе раптам узрасце попыт на «дызайнераў віртуальнага свету» ці «інжынераў-космадарожнікаў». Яшчэ больш малаверагодна, што ў сучасным свеце раптам будуць велмы запатрабаваны спецыялісты ў вобласці «карпаратыўнай ант-рапалогіі» ці «тайм-брокерства».

Па словах рэкруцёраў, сёння ў большай ступені назіраецца тэн-дэнцыя да ўзрастання попыту на «шматфункцыянальных» спецыя-лістаў, якія валодаюць кваліфікацыі адразу ў некалькіх прафесій-ных галінах: напрыклад, юрыст-эканаміст, фармацэўт-маркеталаг, натарыус-перакладчык.

Надзея НІКАЛАЕВА

Застройщик – коммунальное унитарное предприятие «Управление капитального строительства администрации Фрунзенского района г. Минска», зарегистрированное в Минском городском исполни-тельном комитетом 18.11.2004 г. в Едином государ-ственном регистре юридических и индивидуальных предпринимателей за № 190580553.

Место нахождения: 220073, Республика Бела-русь, г. Минск, пер. Загородный, 4-й, д. 64а. Тел./факс: 204-67-99, 252-32-18.

Режим работы – 8.45 – 17.45, обед 13.00 – 13.45; пятница 8.45 – 16.30, выходные дни: суббота, вос-кресенье.

Сведения о проектах строительства жилых домов в г. Минске, в которых принимал участие застрой-щик в течение трех лет, предшествующих заключе-нию договора:

- жилой дом № 70 по ул. Одовоевского;
- жилой дом № 99В по ул. М. Лынькова;
- жилой дом № 5 по ул. Карского;
- жилой дом № 3 по ул. Карского;
- жилой дом № 2 по ул. Ю. Семянюка;
- жилой дом № 26 по ул. Ю. Семянюка;
- жилой дом № 28 по ул. Ю. Семянюка;
- жилой дом № 30 по ул. Ю. Семянюка;
- жилой дом № 14 по ул. Ю. Семянюка;
- жилой дом № 22 по ул. Ю. Семянюка;
- жилой дом № 24 по ул. Ю. Семянюка;
- жилой дом № 3 по ул. К. Т. Киренко;
- жилой дом № 3 по ул. С. К. Тимошенко;
- жилой дом № 4 по ул. Ю. Семянюка.

Застройщиком получены:

- акт выбора места размещения земельного участ-ка, утвержденных председателем Минского город-ского исполнительного комитета 24.06.2009 г.;
- экспертное заключение РУП «Главгосстройэк-

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ КУП «Управление капитального строительства администрации Фрунзенского района г. Минска» (информация о застройщике и проекте строительства)

пертиза» от 29.04.2013 № 266-15/13, от 18.07.2013. № 549-15/13;

- решение Мингорисполкома от 25.07.2013 г. № 1871 о разрешении строительства;

- разрешение инспекции Департамента контроля и надзора за строительством по г. Минску от 16.08.2013 г. № 2-208Ж-045/15;

- договор строительного подряда от 31 июля 2013 г. № 2/07 с ОАО «МАПИД» в качестве генерального подрядчика.

Информация о проекте:

Участок под строительство объекта: «Разработка комплексного архитектурного проекта жилой за-стройки с объектами инженерной инфраструктуры и улично-дорожной сети в границах ул. Шарагoviча, Горьцкого, Рафиева в г. Минске. Микрорайон № 3 (2-ая очередь строительства). Жилой дом № 18 по генплану» расположен во Фрунзенском районе г. Минска.

Десятиэтажный крупнопанельный жилой дом на 78 квартир состоит из двух секций М464М с теплым чердаком, теплоподпольем, остекленными лоджиями со встроенным помещением товарищества соб-ственников на первом этаже. План дома прямо-угольный с размерами в крайних осях 56,80х15,60 м. Высота этажа 2,8 (от пола до пола). В объеме тех-

нического подполья предусмотрены технические помещения для инженерного обслуживания здания – тепловые пункты. На первом этаже дома с отдель-ным входом снаружи запроектирована электрощи-товая.

Каждая секция жилого дома оборудована мусо-ропроводом и пассажирским лифтом грузоподъ-емностью 630 кг. Все квартиры имеют летние поме-щения (остекленные балконы). В квартирах, распо-ложенных на 6-10 этажах, в качестве второго эвакуа-ционного выхода приняты эвакуационные люки на лоджиях. Решение фасадов жилой части основано на сочетании элементов эркеров со ступенчатой структурой плоскостей стен, что подчеркивается цветovým решением фасадов.

Наружная отделка: стены – акриловые фасад-ные краски, покрытия фактурным защитно-дек-оративным полимерным составом; окна – деревян-ные с двухкамерным стеклопакетом; двери – по СТЕ 1138-98.

Внутренняя отделка: стены – оклейка обоями, улучшенная окраска акриловыми влагостойкими красками; полы – линолеум на теплозвукоизоли-рующей подоснове, керамическая наглазурованная плитка, мозаичный, бетонный. Потолки – акриловая покраска, обои.

Предлагаются для привлечения к строительству по договорам создания объекта долевого строитель-ства для граждан, не состоящих на учете нуждаю-щихся в улучшении жилищных условий, 56 квартир: 13 однокомнатных квартир (площадь квартиры – 52,25 кв. м); 20 двухкомнатных квартир, в том числе 7 квартир (площадь квартиры – 80,43 кв. м), 6 квартир (площадь квартиры – 68,43 кв. м), 6 квартир (площадь кварти-ры – 74,81 кв. м), 1 квартира площадью 66,69 кв. м; 22 трехкомнатные квартиры, в том числе 1 квар-тира площадью 93,33 кв. м, 13 квартир (площадь квартиры – 89,57 кв. м), 8 квартир (площадь квар-тиры – 93,01 кв. м); 1 четырехкомнатная квартира площадью 121,23 кв. метра.

Цена 1 кв. метра общей площади квартиры в жилом доме № 18 по генплану на дату опублико-вания проектной декларации сформирована в теку-щем уровне цен с учетом прогнозных индексов по состоянию на февраль 2014 года и составляет 13 460 200 рублей.

Начало строительства – август 2013 года.

Предполагаемый срок ввода в эксплуатацию жи-лого дома – май 2014 года.

С планировками квартир и ходом работ по строи-тельству можно ознакомиться по адресу: г. Минск, пер. Загородный 4-й, д. 64а, к. 102, тел. 252-32-18.

Для заключения договора необходимо: - личное присутствие и паспорт (ч. ксерокопия) того лица, с кем будет заключаться договор; - быть готовым оплатить в течение 3 рабочих (банковских) дней с даты регистрации договора в Комитете строительства и инвестиций Мингориспол-кома 25 процентов стоимости объекта долевого строительства.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ» 12 сентября 2013 года проводит 9-ый от 30.04.2013, 13-ый от 11.07.2013 и 16-ый от 28.08.2013 повторные открытые аукционы по продаже имущества республиканской собственности									
Лот	Наименование техники	Местонахождение объекта	Начальная цена продажи (бел. руб.)	Сумма задатка (бел. руб.)	Лот	Наименование техники	Местонахождение объекта	Начальная цена продажи (бел. руб.)	Сумма задатка (бел. руб.)
334	Мастерская ПМ-2-70 № Л351022 1980 г. 4 кат. в со- ставе: -МРМ-М1 № 123 на ЗИЛ-131 1980 г. ш. 352538 дв. 929015 -МРС-АР № 79073 на ЗИЛ-131 1979 г. ш. 338958 дв. 857315 -ТА-5 № Л351022 на ЗИЛ-131 1980 г. ш. 381742 дв. 075143 -СЭС-4Б3-1М1 № Е53265517 на пр.1-П-1,5 1977 г. ш. 103025 -АДБ-3122У1 № 468 на пр.1-П-2,5 1986 г. ш. 0153	г. Минск, в/ч 63755	90 000 000	9 000 000	346	Мастерская ПМ-2-70 № Р35137 1984 г. 2 кат. в со- ставе: -МРМ-М1 № 097 на ЗИЛ-131 1984 г. ш. 827226 дв. 270713 -МРС-АР № 83073 на ЗИЛ-131 1983 г. ш. 536521 дв. 888978 -ТА-5 № Р35137 на ЗИЛ-131 1984 г. ш. 582269 дв. 120009 -СЭС-4Б3-1М1 № ГВ23602321 на пр.1-П-1,5 1984 г.ш. 204147 -АДБ- 3120У1 № 10907 на пр.1-П-2,5 1984 г. ш. 0692Т	г. Минск, в/ч 63755	108 000 000	10 800 000
337	Мастерская ПМ-2-70 № Р35128 1984 г. 2 кат. в со- ставе: -МРМ-М1 № 6/н на ЗИЛ-131 1984 г. ш. 588075 дв. 146914 -МРС-АР № 84056 на ЗИЛ-131 1984 г. ш. 583511 дв. 120579 -ТА-5 № Р35128 на ЗИЛ-131 1984 г. ш. 580404 дв. 110351 -СЭС-4Б3-1М1 № ГВ23602329 на пр.1-П-1,5 1983 г. ш. 212782 -АДБ-309У1 № 8183 на пр.1-П-2,5 1984 г. ш. 0420	г. Минск, в/ч 63755	108 000 000	10 800 000	347	Мастерская ПМ-2-70 № Е351056 1976 г. 2 кат. в со- ставе: -МРМ-М1 № 6/н на ЗИЛ-131 1976 г. ш. 812415 дв. 161926 -МРС-АР № 77071 на ЗИЛ-131 1977 г. ш. 250875 дв. 330983 -ТА-5 № Е351056 на ЗИЛ-131 1976 г. ш. 620560 дв. 304186 -СЭС-4Б3-1М1 № ГВ23628346 на пр.1-П-1,5 1983 г. ш. 201284 -АДБ- 309У1 № 6/н на пр.1-П-2,5 1976 г. ш. 92653	г. Минск, в/ч 63755	95 000 000	9 500 000
339	Мастерская ПМ-2-70 № Р35168 1984 г. 4 кат. в со- ставе: -МРМ-М1 № 094 на ЗИЛ-131 1984 г. ш. 585931 дв. 136437 -МРС-АР № 84067 на ЗИЛ-131 1984 г. ш. 554874 дв. 983662 -ТА-5 № Р35168 на ЗИЛ-131 1983 г. ш. 554324 дв. 980470 -СЭС-4Б3-1М1 № ИМ23649504 на пр.1-П-1,5 1977 г. ш. 119661 -АДБ-3120У1 № 4317 на пр.1-П-2,5 1983 г. ш. 0088	г. Минск, в/ч 63755	90 000 000	9 000 000	349	Мастерская ПМ-2-70 № Р35124 1983 г. 2 кат. в со- ставе: -МРМ-М1 № 206 на ЗИЛ-131 1983 г. ш. 528053 дв. 877902 -МРС-АР № 82092 на ЗИЛ-131 1982 г. ш. 493757 дв. 670155 -ТА-5 № Р35124 на ЗИЛ-131 1983 г. ш. 528420 дв. 850615 -СЭС-4Б3-1М1 № СУ236184 на пр.1-П-1,5 1983 г. ш. 180979 -АДБ- 3120У1 № 10620 на пр.1-П-2,5 1983 г. ш. 1963	г. Минск, в/ч 63755	105 000 000	10 500 000
340	Мастерская ремонтная слесарная МРС-АР № 82089 ЗИЛ-131 ш. 532801 дв. 876919 1982 г. 4 кат. 4935 км	г. Минск, в/ч 63755	40 000 000	4 000 000	350	Мастерская МТО-В № 044 на ЗИЛ-131 ш. 574524 дв. 082618 1985 г. 2 кат. 746 км	г. Минск, в/ч 63755	115 000 000	11 500 000
341	Мастерская ПМ-2-70 № К351048 1978 г. 2 кат. в со- ставе: -МРМ-М1 № 656 на ЗИЛ-131 1978 г. ш. 326182 дв. 787476 -МРС-АР № 78159 на ЗИЛ-131 1978 г. ш. 322005 дв. 765351 -ТА-5 № 351048 на ЗИЛ-131 1979 г. ш. 340196 дв. 864015 -СЭС-4Б3-1М1 № ИЛ23645396 на пр.1-П-1,5 1978 г. ш. 116572 -АДБ-309У1 № 6/н на пр.1-П-2,5 1979 г. ш. 0217	г. Минск, в/ч 63755	98 000 000	9 800 000	351	Мастерская МТО-В № Х35111 на ЗИЛ-131 ш. 7781016 дв. 051171 1988 г. 2 кат. 1287 км	г. Минск, в/ч 63755	124 000 000	12 400 000
342	Мастерская ПМ-2-70 № Е351050 1976 г. 2 кат. в со- ставе: -МРМ-М1 № 669 на ЗИЛ-131 1978 г. ш. 323194 дв. 771447 -МРС-АР № 313 на ЗИЛ-131 1980 г. ш. 403483 дв. 200781 -ТА-5 № Е351050 на ЗИЛ-131 1976 г. ш. 191672 дв. 39399 -СЭС-4Б3-1М1 № 02760662 на пр.1-П-1,5 1976 г. ш. 91656 -АДБ-309У1 № 6/н на пр.1-П-2,5 1976 г. ш. 55406	г. Минск, в/ч 63755	95 000 000	9 500 000	352	Мастерская МТО-В № 042 на ЗИЛ-131 ш. 632575 дв. 486140 1982 г. 4 кат. 1484 км	г. Минск, в/ч 63755	55 000 000	5 500 000
344	Мастерская ПМ-2-70 № Р35126 1983 г. 2 кат. в со- ставе: -МРМ-М1 № 207 на ЗИЛ-131 1983 г. ш. 538638 дв. 898995 -МРС-АР № 83065 на ЗИЛ-131 1983 г. ш. 534607 дв. 861440 -ТА-5 № Р35126 на ЗИЛ-131 1983 г. ш. 529538 дв. 855719 -СЭС-4Б3-1М1 № СУ214 на пр.1-П-1,5 1983 г. ш. 138900 -АДБ-309У1 № 1932 на пр.1-П-2,5 1982 г. ш. 10597	г. Минск, в/ч 63755	105 000 000	10 500 000	353	Мастерская МТО-В № 044 на ЗИЛ-131 ш. 475253 дв. 377389 1982 г. 4 кат. 995 км	г. Минск, в/ч 63755	55 000 000	5 500 000
345	Мастерская ПМ-2-70 № Е351050 1976 г. 2 кат. в со- ставе: -МРМ-М1 № 171 на ЗИЛ-131 1978 г. ш. 285474 дв. 572113 -МРС-АР № 256 на ЗИЛ-131 1978 г. ш. 316955 дв. 735863 -ТА-5 № К351050 на ЗИЛ-131 1979 г. ш. 340857 дв. 867082 -СЭС-4Б3-1М1 № 02760680 на пр.1-П-1,5 1976 г. ш. 92201 -АДБ-309У1 № 9753 на пр.1-П-2,5 1979 г. ш. 0203	г. Минск, в/ч 63755	98 000 000	9 800 000	354	Мастерская МТО-В № 050 на ЗИЛ-131 ш. 594186 дв. 557283 1985 г. 4 кат. 471 км	г. Минск, в/ч 63755	62 000 000	6 200 000
					355	Мастерская МТО-В № Р35123 на ЗИЛ-131 ш. 388699 дв. 119870 1980 г. 4 кат. 2910 км	г. Минск, в/ч 63755	55 000 000	5 500 000
					356	Мастерская МТО-В № М35122 на ЗИЛ-131ш. 431193 дв. 347328 1981 г. 4 кат. 1755 км	г. Минск, в/ч 63755	55 000 000	5 500 000
					357	Мастерская МТО-В № У35102 на ЗИЛ-131 ш. 721121 дв. 775586 1987 г. 2 кат. 6846 км	г. Минск, в/ч 63755	121 000 000	12 100 000
					358	Мастерская МТО-В № Р35168 на ЗИЛ-131ш. 610636 дв. 255516 1984 г. 4 кат. 2937 км	г. Минск, в/ч 63755	60 000 000	6 000 000
					359	Мастерская МТО-В № 014 на ЗИЛ-131 ш. 561459 дв. 017598 1984 г. 4 кат. 1628 км	г. Минск, в/ч 63755	60 000 000	6 000 000
					365	Мастерская МРМ-М1 № 543 на ЗИЛ-131 ш. 631195 дв. 355159 1985 г. 4 кат. 2648 км	г. Старые Дороги, в/ч 48688	100 000 000	10 000 000
					165	Автомобиль КаМАЗ-43101 ш. 003220 дв. 474421 1989 г. 3 кат. 93361 км	г. Гродно, в/ч 41780	40 000 000	4 000 000
					296	Грузовой Урал-4320-0010-01 ш. МО172411 дв. 771286 1991 г. 3 кат. 85204 км	г. Гродно, в/ч 05733	40 000 000	4 000 000
Условия и порядок проведения аукциона изложены в газете «Звезда» № 147 от 09.08.2013 г.									

Условия и порядок проведения аукциона изложены в газете «Звезда» № 147 от 09.08.2013 г.

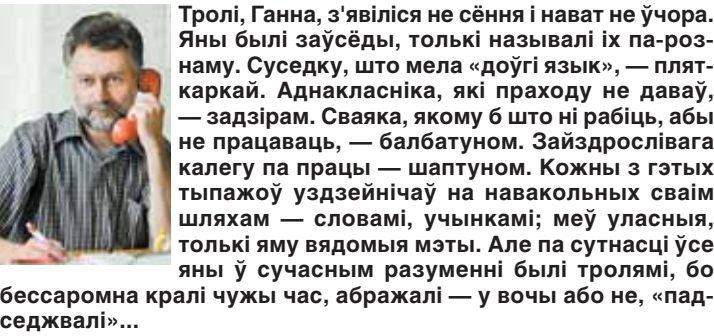
■ Дзе вас чакаюць

АТРЫМАЦЬ РАБОЧУЮ ПРАФЕСІЮ ЯШЧЭ НЕ ПОЗНА...

Як паведамляе прэс-служба Міністэрства адукацыі, у 162 установах прафтэхадукцыі (гэта 80% ад агульнай коль-касці) падоўжаны прыём дакументаў ад абітурыентаў. Да-кументы будучь прымацца да поўнага ўакамpleктавання вучэбных груп, але не пазней чым да 15 верасня. Маладыя людзей чакаюць у прафтэхустановах, якія рыхтуюць кадры для лёгкай прамысловас

■ Мая праўда

НЕ «КАРМІЦЕ» ТРОЛЯ АПРАЎДАННЯМІ

Тролі, Ганна, з'явіліся не сёння і нават не ўчора. Яны былі заўсёды, толькі называлі іх па-рознаму. Суседку, што мела «доўгі язык», — пляткаркай. Аднакласніка, які праходзіў не даваў, — задзірам. Сваяка, якому б што ні рабіць, абы не працаваць, — балбатуном. Зайдзёрслага калегу па працы — шаптуном. Кожны з гэтых тыпажоў уздзеінічаў на навакольных сваім шляхам — словамі, учынкамі: меў уласныя, толькі яму вядомыя мэты. Але па сутнасці ўсе яны ў сучасным разуменні былі троллямі, бо бессаромна кралі чужы час, абражалі — у вочы або не, «падсуджвалі»...

Галоўным было зразумець, што такі чалавек спецыяльна выкарыстоўвае цябе для дасягнення нейкіх сваіх планаў. І зрабіць высновы. Пляткарцы паказваць на дзверы. Пры шаптунах не казаць нічога лішняга. «Энергетычнаму вампіру», які любіць папалакацца ў чужую «камізэльку, расуца адмовіць у чарговай сустрэчы. ...Памятаю, як у школе да мяне без дай прычыны пачаў пастаянна чапляцца аднакласнік, здаровы не па гадах бугай. Літаральна праходзіў не даваў. У чарговы раз на яго выпадаў а адказаў нешта рэзкае. Той адказаў: «Пайшлі выйдзем!» А злосьці на аднакласніка ўжо было стосці, што я без ваганняў адказаў: «Пайшлі!» Вядома, усе хлопцы тут жа сабраліся побач: як жа, зараз бойка будзе! Нават не бойка, бо я супраць задзіры — як тая моська супраць слана. І вось усе разам спускаемся мяс у трэцяга паверха ў школьны двор. Іду, і думка толькі адна: як паспець усю сілу і злосьць укласці ў адзіны ўдар, бо другога шанца не будзе... Аднакласнік, відаць, па маім вачах зразумеў, што я гатовы літаральна ў горла ўчапіцца. І адступіў. І больш ніколі не чапаў, нават, дзіўная рэч, часам падбортываўся. ...Ці вось яшчэ прыклад з ранейшага прывяду. Тэлефануе чалавек і задае пытанне кшталту: «Ці маю я права на годны ўзровень жыцця?» Вядома, гэта

Днямі наш рэдакцыйны кабінет перапоўніўся эмоцыямі... Маладой журналістцы Ганне было даручана правесці эксперымент: высветліць, як адчувае сябе інішаземны госьць у сталічных кавярнях. Наярэдодні «чмпіянату свету па хакеі, падазнічае, тэма даволі цікавая, бо, як справядліва заўважыла потым у матэрыяле Ганна, кожнаму чалавеку рана ці позна пачынае хацецца не толькі відонічэц, але і проста «калеба». Задача была простая: наведарь некалькіх папулярных мінскіх кавярняў і з пазіцыі «інішаземца» падзяліцца ўражаннямі (няхай і суб'ектыўнымі) ад ўзроўню абслугоўвання. Ролу турысткі з Германіі пагадзілася выканаць перакладчык Дзіна Грыцкевіч. Пасля выхаду матэрыялу ў «Звяздзе» яго перадрукавалі

жыцці. Бо ананімнасць практычна поўная: ні твайго твару, ні адраса, ні нават почырку і голасу ніхто не ведае. Затое сам троль можа сабе дазволіць тое, што, магчыма, не рызыкнуў бы зрабіць наяве. Тэй гэта, Ганна, як прадстаўнік больш маладога пакалення і актыўны карыстальнік інтэрнэту, ведаеш лепш за мяне: седзячы ў адным кабінёце, мы неаднаразова абмяркоўвалі каментарыі і іх далікатнасць у дачыненні да матэрыялаў калег. Проста ты ўпершыню трапіла ў сітуацыю, калі сама аказалася на «вастрыі». Але, па-першае, як журналіст павінна была быць гатовай да такой сітуацыі. Рана ці позна гэта павінна было здарыцца. Па-другое, трэба было спакойна паставіцца да таго, што адбылося. Гэта тое ж, што і ў медыках: калі хворобою жонка пацыента прымаць блізка да сэрца, сам урач праз нейкі час працаваць ужо не зможа. Сваю журналісцкую працу ты выканалася добра: напісала матэрыял, які «зачапіў» многіх. Значыць, пэўная праблема ёсць?! І разумны, выхаваны чалавек абмяркоўваў бы менавіта яе, шляхі вырашэння, а не скіроўваў увагу на асобу аўтара. Зараз ці не кожны карыстальнік інтэрнэту ўяўляе сябе прафесійным журналістам. Мы з табой ведаем, што гэта не так. Часам далёка не так. Напэўна, і самі яны, тролі, тое неадзе адчуваюць, адсюль і гніюсныя выпадкі? А журналіст не хаваецца за «нікімі», нясе адказнасць за факты, не можа дазволіць сабе некарэктныя выразы.

Увогуле, які даволі часта адбываецца абмеркаванне на форумах? Чытаць можна першыя калі 20-30 каментарыяў, калі 50. Далей тэма забываецца («забіваецца»), паміж сабой удзельнікі пачынаюць абменьвацца фразамі кшталту «сам дурань». Гэта яны, тролі, пачынаюць несці бязгледзіцэ, паўтараць відавочнае, бяскожна цытаваць. Галоўнае для іх — хача б нешта сказаць, хача б і бессэнсоўны набор гукаў. Толькі б пагучней. А ўжо каб азнаёміцца з першакрыніцай, а не браць пад увагу толькі кароткі пераказ зместу, зроблены не без купюр зацікаўленымі інтэрнэт-сайтамі — дзе там?... Дарэчы, таксама цікавае пытанне. Да сістэмных адміністратараў і да кіраўніцтва або ўпадальнікаў сайту: а навошта каментарыі, якія па сутнасці не адносяцца да тэмы абмеркавання, а толькі адцягваюць увагу, не нясуць у сабе нічога новага ці нават абражаюць людзей, дапуськаць у «эфір»? Ці не тролінг гэта таксама, толькі на іншым узроўні?..

Я разумею, Ганна, што супакойваць і даваць парадзі лёгка. Насамрэч зацкаваць можна любога, калі задацца мэтай. Як змагацца з троллямі і ці трэба гэты рабіць увогуле? Калі цябе моцна зачэпілі, калі справа прымае сур'ёзны абарот (напрыклад, ёсць пэўная рэальная пагроза), можна ўжыць «горла ўчапіцца» — звярнуцца ў міліцыю. У астатніх выпадках, напэўна, лепш проста пашкадаваць гэтых людзей. Не ўступаць з імі ў пераніску, не спрачацца. Проста не звяртаць на іх увагі. Тролі сілкуюцца нашай энергіяй, нашымі эмоцыямі. Дык навошта іх гэтым «карміць»?

Напрыканцы літаральна два словы пра Дзіну, якая пагадзілася дапамагчы табе, Ганна, з журналісцкім эксперыmentам. Яна, без пераборшвання, заслужыла слоў падзякі. Не толькі за падтрымку праекта, а ўвогуле за тое, што яна сапраўды смелы чалавек. А да такіх людзей дрэннае ніколі не прычыняецца.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ў інтэрнэце, і тут пачалося тое, чаго аўтарка артыкула ніяк не чакала. Замест абмеркавання ўласна абазначанай тэмы, інтэрнэт-супольнасць пакрысе перайшла ў тым ліку і... на асобы саміх удзельнікаў эксперыменту. Дакладней, актыўнейшай тэмай «тролі» — асобы, што дапускаюць грубыя або правакацыйныя выказванні, перашкаджаюць абмеркаванню, увогуле займаюцца блізкасцю і нават абражаюць іных... Карацей кажучы, аўтар матэрыялу адчула сапраўдны шок: і за сябе, і, найперш, за галоўную удзельніцу эксперыменту, якую яна, выхадзіць, «падставіла». Як толькі «напалі трасцей» крыху сцішэйшы, тэма «Маёй праўды» ўзнікла сама сабой. Да якой высновы ў выніку прыйдзецца калегі?

Мне вельмі не хочацца верыць, што гэта праўда, але, здаецца, прыйдзеца. Нават па слухах усе парадзі старэйшых калег пра тое, што да абразлівых каментарыяў пад сваімі матэрыяламі ў інтэрнэце трэба ставіцца нейтральна, я ўсё роўна не магу ўспрымаць іх спакойна і, відаць, ніколі не навучуся гэтаму. Чытаючы опусы інтэрнэт-троляў, больш за ўсё хачу зразумець: ну адкуль у людзях столькі злосьці?

За тая нядоўгі два гады, на працягу якіх я працую журналістам, востра адчуць увесь цяжар «грамадскай думкі» давялося толькі нядаўна. Мой матэрыял, які расказваў пра «моўны» эксперымент у мінскіх кавярнях, з'явіўся на адным з інтэрнэт-парталаў. Артыкул (дакладней, вытрымкі з яго) у няпоўным варыянце і з перанічаным загалоўкам так і напрошваўся на тое, каб «тут і цяпер» пачаць жорстка ляяцца і самым грубым чынам «надаваць кукталей» аўтару за непрафесіяналізм. Пры гэтым тэкст на партале быў перакладзены на рускую мову альбо алайн-перакладчыкам, альбо не надта асуджаным чалавекам. Ну як, скажыце, можна фразу «колькі часу спатрэбілася на праглед меню», якая па-руску гучала б як «какое-то время понадобилось...» перакласці даслоўна, проста замяніўшы «колькі» на «сколькі»? Нават школьнікі разумеюць, што сэнс атрымліваецца зусім іншым.

Традыцыйна спасылка на першакрыніцу была пазначана дробным шрыфтам унізе. Большасць людзей проста не ўгадае, што туды нядрэнна было б зазірнуць, перш чым рабіць высновы.

Але ж вернемся да таго моманту, дзе сказана было пра мой непрафесіяналізм. Гэта я яшчэ магу зразумець: калі дзяўчына, што папулярна нядаўна атрычала дыплом, паспела б асабліва таго прафесіяналізму набрацца? Мое «дабілі» каментарый, у якіх не самымі прыстойнымі

словамі абмяркоўваліся... рэст, зневажася, адзёне, узровень інтэлекту і асоба дзяўчыны, якая для артыкула згадзілася сыграць ролю нямецкай турысткі. — Аня, а табе нічога за гэта не будзе? — тэлефанавала мне пасля Дзіна, адкуваанасцю і выхаванасцю якой усе яе знаёмыя аднадушна захапляюцца. Дзяўчына была вельмі засмучана, бо шчыра не разумела, што ж такога агіднага яна зрабіла, выклікаўшы ў грамадскасці адпаведную рэакцыю.

Не, мне за гэта нічога не будзе. Нават наадварот, па сучасных мерках я дасягнула поспеху, прымусяўшы шааноўную інтэрнэт-грамадскасць траціць свой час на выдумленае мудрагелістх злосных каментарыяў. Толькі вось неяк сумна ўсё гэта... Дарэчы, пра зневажэнне. Пішучы ўжо гэты матэрыял і ведаючы, што ён выйдзе са здымкам, толькі і застаецца здагадавацца, «цягніком» ці «самазвалам» могуць «праехацца» па маіх вачах, вухах, нёсе і ўсім астатнім магчымым аўтарам каментарыяў. Але я, як ні дзіўна, не хвалюся. Ці трэба ўжо мне, звычайнай дзяўчыне, крывадаваць, калі застаецца за зневажэннем недасканаласць нават прыгажуням-мадэлям з конкурсу. Асабліва «цэняцца» здымкі, дзе сфатаграфаваны дзяўчаты ў купальніках. Што тут пачынаецца! «Дзяўчына на першай фотцы — нічога такая, а тую, што на трэцяй — як чалавечку» тэрмінова!», «Фу-у-у,

цэліполіт...» Водгукі «шааноўнага журы» проста трышчэ ад памылак і нецэнзурных слоў, якія тут, думаю, паўтараць не варта. Мне ў такіх выпадках адразу ўяўляецца прыкладна наступнае: сядзіць, значыць, недзе за камп'ютарам чалавек, якому для поспеху ў жыцці больш карысна было б, напрыклад, афарграфічны слоўнік пачытаць, а не фоткі напаяголеных дзяўчат разглядаць. Сядзіць сабе ў расстпалых пантофлях і пераборліва так разважае: «Фу, што за нос! А ў гэтай сцёгні шыракаватыя, таксама страшная!» Адкуль гэткае прадурэае стаўленне да чужой зневажыцы ў асоб, смеласці якіх хапае хіба што назвацца якім-небудзь нікам і замест свайго фота паставіць карцінку з мядзведзікам? Калі вяртацца да абмеркаванняў здымкаў з конкурсу прыгажосці, дык, па-моіму, гэта падобна да разважанняў пра дарэае элітнае віно, якое чалавек, што ўпарта гаворыць пра ўсё яго мінулы, ніколі не каштаваў. У людзей, побач з якімі гэтыя самыя прыгажуні-мадэлі сапраўды «круціцца», наўрад ці ёсць час разглядаць іх здымкі ў інтэрнэце і пісаць розную лухту.

Добра, манекеншчыкаў пакінем у спакоі. Але ж рознымі жашчымі выразамі каментуюць нават навіны, у якіх паведамляецца пра трагедыі. Нядаўна ў беларускай інтэрнэт-прасторы актыўна абмяркоўвалі забойства маладой жанчыны. У адным з тэкстаў мімаходзь згаданы быў той факт, што жанчына гэтая некалькі гадоў таму развясла з мужам, у яе засталося маленькі сын. Пасля скасавання шлюбу яна жыла з іншым чалавекам, не рэгіструючы адносіны. У артыкуле аўтар называў нямножыцку «жанчынай з дзіцем», а гэтага мужчыну — «грамадзянскім мужам». Рэакцыя не прымысла давеся чакаль: «Што за «новояз», паважаюныя

журналісты? Рэчы трэба называць сваімі імёнамі: не «жанчына з дзіцем», а «развядзёнка», і не «грамадзянскі муж», а «сужыцель». Ды ці не ўсё роўна цяпер, калі жанчыны, якія павінна на звычацка «развядзённай», ужо няма ў жыццё? Здаецца, у такіх выпадках звычайна маўчаць, у крайніх выпадках — перадаюць спачувальні родным і блізкім... Вельмі верагодна, што ў каго-ці мае «свежаныя» эмоцыі, якія перауважыліся ў гэты матэрыял, выклічучы смех. Старэйшы калега вяс гаворыць аб прафесійным цынізме. Можа, гэта і патрэбная якасць, якая звыольні мне збярэчак нервовыя клеткі... ..Пагаджуся, што меркаваць пра ўчынкi і словы іншых — гэта справа няўдзячна, рана ці позна цябе таксама за нешта асудзяць. Не, старэйшы тролі, я не асуджаю вас. Проста хачу зразумець адну рэч. Вы ўсімі сіламі паказваеце, што неабякаваны да навакольнага свету і падзей у ім, не хочаце маўчаць, тлумачыць сваё стаўленне да ўсёго. Ад тых слоў, якімі выказваецца свае панчці, ледзь не расколваецца манитор камп'ютара. І ў той жа час, чаму вы больш чым абаякаваны да саміх сябе? Ну няхай для вас пішучы не самыя лепшыя журналісты, на здымках да артыкулаў вы бачыце не самых прыгожых дзяўчат, у доллара курс энюў не такі, як хацелася б, а ў крамах усё дорага. Замест таго, каб трышчэ час на напісанне абразлівых слоў, паспрабуйце ўстаць з-за камп'ютара, разабрацца з праблемамі, якія непакояць, і ЗРАБІЦЬ што-небудзь для таго, каб папярэньчы сваё жыццё да лепшага. Вось тады неабаякаваць да сябе знікне, а з ёй прападзе і неабходнасць ператвараць усё, што «накіпела», у пранізаныя злосці выразы.

Ганна ГАРУСТОВІЧ

НЕ ЗНАХОДКА, А СЕНСАЦЫЯ!

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Археалаг удзячны мсціслаўскім уладам, а таксама мясцовым службам МНС і аховы прыроды за апэратыўную падтрымку і бездакорна арганізаваную працу. На Віхру прыхалі працаваць спецыялісты са сталічнага дайвінг-цэнтра «Марскі пегас» на чале з Андрэем Ліхачовым. Дзякуючы агільным намаганням, упершыню ў гісторыі незалежнай Беларусі адбыліся маштабныя падводныя раскопкі. Людзі, узброеныя самым сучасным абсталяваннем, працавалі тоее сутак, начныя змены праходзілі пры святле магутных ліхтароў. І ўсё гэта пад дажджом. Як у кіно — усё дэля вынік.

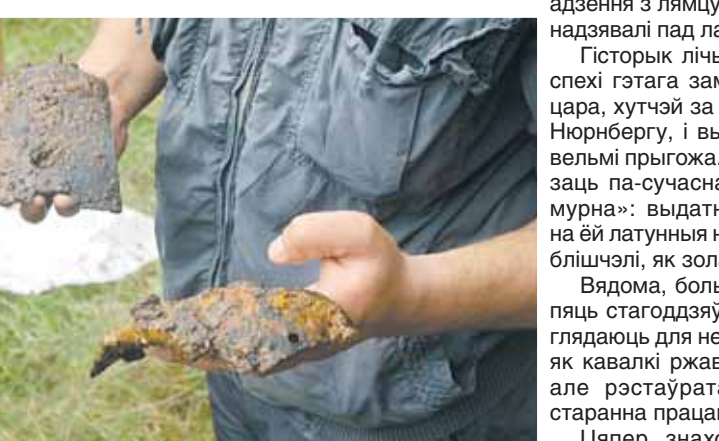
І ён ёсць: гэта даспехі узброенага рыцара пачатку XVI стагоддзя. Прычым Ігар Марзэлюк называе дак-

Сёння			
Сонца			
Усход	Захад	Дайжыня	дня
Мінск — 6.14	20.05	13.51	
Віцебск — 6.01	19.57	13.56	
Магілёў — 6.04	19.55	13.51	
Гомель — 6.04	19.49	13.45	
Гродна — 6.30	20.19	13.49	
Брэст — 6.33	20.17	13.44	

ладную дату, калі гэты мсціслаўскі ваяр загінуў. Паводле гістарычных пісьмовых крыніц, на пачатку лістапада (па старым стылі) 1502 года пад Мсціславам адбылася вялікая сеча паміж маскоўскім войскам і рыцарамі Вялікага Княства Літоўскага на чале з мсціслаўскім князем.

Магілёўскі гісторык сёння мяркуе, што мсціслаўскі рыцар загінуў пры абароне пераправы праз Віхру — ён упаў разам з канём у рэку (астанкі археолагі знайшлі таксама).

Ігар Марзэлюк паказвае

даспехі цалкам, разам з пальчаткамі і каванымі рыцарскімі чаравікамі. Усё захаваўся вельмі добра, таму што ляжала на дзе ракі без доступу кіслароду — у мяне, пад пластом глею, цыны і пяску. Вы не паверыце, але захаваўся рэшткі не толькі калашчугі, але таксама ільняной кашулі і адзення з лямцў і скуры, якія надзевалі пад латы.

Гісторык лічыць, што даспехі гэтага заможнага рыцара, хутчэй за ўсё зрабілі ў Юрбергу, і выглядалі яны вельмі прыгожа. Калі не скажаць па-сучаснаму — «гламурна»: выдатная сталь, а на ёй латунныя накладкі, якія блішчалі, як золата.

Вядома, больш чым праз пяць стагоддзяў даспехі выглядаюць для неспецыяліста як кавалкі ржавага жалеза, але рэстаўратары будуць старанна працаваць з імі.

Цяпер знаходка захоўваецца ў Мсціславе, дзе робяць яе часовую кансервацыю. Найбольш прэзентабельныя фрагменты — шлем і кірасу — пакажучь гэтым Дня беларускага пісьменства ў Быхаве. У гэтыя выхадныя дні археалагічная сенсацыя будзе выстаўлена ў экспазіцыі на тэрыторыі Быхаўскага замка. Праўда, даспехі будуць ляжаць у акварыюме з дыстыляванай вадой, каб не пашкодзіць каштоўнасці.

— Калі мы знайшлі іх, то я, калі шчыра, зведаў самыя моцныя эмоцыі ў сваім жыцці, — прызнаецца Ігар Марзэлюк. — У нас ёсць

мае родзічы па маці, верагодна, былі ў гэтым мсціслаўскім гарнізоне. Але і грамадскае: у мяне сэрца баліць ад таго, як рабуюць нашу спадчыну. Шмат людзей, і не толькі з Беларусі, імкнуча здабыць старажытныя рэчы і зарабіць на гэтым.

З гэтай прычыны магілёўскі гісторык, які з'яўляецца членам Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі ад Магілёўскай вобласці, мае намер выступіць на бліжэйшай сесіі ў верасні.

— Я паведамлю калегам пра сітуацыю, мае выступленне ўжо ўнесена ў парадак дня, — сказаў сенатар. — Нам неабходна тэрмінова прыняць жорсткі закон у дачыненні да незаконных калінальчых даўнінаў. Падобнае цяпер уступае ў сілу ў Расійскай Федэрацыі, таму ёсць рэальная небяспека, што «чорныя» археолагі з таго баку мяжы масава перабяруцца ў бліжэйшыя Віцебскую і Магілёўскую вобласці. Мы застаемся безабароннымі, а таму трэба рабіць адпаведныя захады.

Што датычыцца канкрэтна Мсціслава, то, паводле дамоўленасці з уладамі, месца на Віхру, дзе праходзілі падводныя раскопкі, патрулюецца і ахоўваецца. Праз тыдзень Ігар Марзэлюк разам са студэнтамі ўніверсітэта зробіць разведку навакольнага, а з рэанімай вясны наступнага года археолаг абядае пачаць буйнамаштабныя даследаванні на Мсціслаўшчыне.

Ілона ІВАНОВА, Фота з архіва Ігара МАРЗЭЛЮКА.

Няўважлівы пасажыр Іваноў, бразнуўшы дзвярыма купэ, не заўважыў руку і ацаліў глуханнямога праўдзца часопісаў.

УСМІХНЕМСЯ

Жонка знайшла ў інтэрнэце параметры ідэальнай фігуры. Памерала сябе... Выявіла ў іх некалькі сур'ёзных памылак.

Дзяўчына з хлопцам збіраюцца жыць разам і абмяркоўваюць магчымыя бытавыя праблемы. Яна: — Значыць я буду гатаваць і прыбіраць. А ты што будзеш рабіць? Хлопец: — Я буду есці мяса. — А з карыснага? — А з карыснага — гародніну.

Няўважлівы пасажыр Іваноў, бразнуўшы дзвярыма купэ, не заўважыў руку і ацаліў глуханнямога праўдзца часопісаў.

